

IZVJEŠĆE O DRUŠTVENOJ ODGOVORNOSTI I ODRŽIVOSTI 2019.

Zagreb, svibanj 2020.

Sadržaj

Izjava Uprave	5
Održivo i odgovorno financiranje u fokusu EU-a.....	7
EU taksonomija.....	9
Uloga EBA-e (<i>European Banking Authority</i>)	13
Pojmovnik održivog financiranja EU-a.....	14
Banke vrijedne 47 trilijuna USD dale podršku Načelima odgovornog bankarstva	16
<i>Banking for Climate Change</i> - banke pozvane na odgovorno financiranje projekata.....	18
HBOR Društvena odgovornost i održivost	19
Naše okruženje.....	19
Ključni naglasci za razumijevanje uloge HBOR-a i novih strateških ciljeva	19
Novi okvir za procjenu materijalnih utjecaja HBOR-a	22
Materijalni utjecaji i pristup upravljanju.....	22
Jasna poveznica između strateškog usmjerenja HBOR-a i Ciljeva održivog razvoja.....	26
Zadovoljstvo korisnika	27
Bolje razumijevanje i snalaženje u kreditnim programima.....	27
Digitalizacija kreditnih zahtjeva	27
S novim područnim uredom u Varaždinu HBOR je povećao svoju regionalnu prisutnost u Hrvatskoj	28
Povoljniji uvjeti kreditiranja	28
Transparentnost.....	29
Financiranje podrška poduzetništvu i razvoju.....	31
Dodatno snižavanje kamatnih stopa i naknada.....	31
Potpora inovativnim poduzećima kroz fond FRC2 Croatia Partners	31
CROGIP.....	32
Novi financijski instrumenti	32
Suradnja s HAMAG-BICRO-om – pojedinačna jamstva za ruralni razvoj	33
Suradnja sa županijama i gradovima – subvencija kamatne stope	33
Podizanje kvalitete smještaja kreditiranjem privatnih iznajmljivača	34
Podrška izvoznima i poslovi osiguranja izvoza	34
Studije slučaja	35
Osiguranje izgradnje i isporuke visokotlačnog parnog kotla s ložištem i integriranim proizvođačem pare i parnom turbinom.....	35

Uređenje i opremanje sirane kapaciteta prerade 500 litara mlijeka na dan u Poljoprivrednoj zadruzi Loznati.....	36
Financiranje podrška zaštiti klime i okoliša	37
Iznimno uspješna provedba ESIF kredita za energetska učinkovitost	38
ESIF Krediti za energetska učinkovitost u zgradama javnog sektora.....	38
ESIF Krediti za javnu rasvjetu.....	39
Studije slučaja	40
Uspješna izgradnja kapaciteta za primjenu novog financijskog instrumenta za očuvanje i održivo korištenje prirodnog kapitala	40
S ELENOM do bespovratnih sredstva za pripremu investicijskih projekata u području energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije	41
Dijalog sa zaposlenicima.....	43
Komunikacija sa zaposlenicima	44
Beneficije.....	45
Ravnopravnost spolova.....	45
Razvoj zaposlenika.....	47
Procjena radne uspješnosti	49
Zdravlje i sigurnost.....	49
Utjecaj na okoliš	51
Otpad	51
Opasni otpad	51
Ostali otpad.....	51
Jestivo ulje i otpad iz separatora ulja	52
Papir i karton.....	52
Energija.....	53
Korporativno upravljanje	54
Upravljačka tijela	54
Praćenje usklađenosti	56
Javnost rada	58
Antikorupcija.....	59
Sprječavanje financijskog kriminala	60
Lokalne zajednice	61
Sponzorstva i donacije	61

Novosti i pomaci u 2019. godini.....	62
Organizacijski profil	62
Vrijednosti	63
Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR.....	65
Članstva.....	67
Zainteresirane strane.....	68
Praksa izvještavanja.....	68
GRI tablica sadržaja	70

Izjava Uprave

Slijedom Akcijskog plana o financiranju održivog rasta EU-a u 2019. godini poduzeto je niz aktivnosti u cilju jačanja preduvjeta za preusmjeravanje tokova kapitala u financiranje projekata kojima se potiče održivi i uključiv razvoj, odnosno provedba Ciljeva održivog razvoja i Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama. Procjene govore da će Europi, samo za ublažavanje klimatskih promjena, do 2050. godine trebati najmanje 175 milijardi eura i da će investitori preuzimanjem vodeće uloge i odlukama o financiranju moći bitno utjecati na ishode poslovnih odluka. Prošle godine svjedočili smo i dalekosežnim aktivnostima UN-a na globalnoj razini. Uoči Opće skupštine UN-a na temu klimatskih promjena u srpnju 2019. godine, objavljena su Načela odgovornog bankarstva Financijske inicijative UN-ovog Programa zaštite okoliša (UNEP FI). Načela operacionaliziraju primjenu Ciljeva održivog razvoja i Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama na oblikovanje financijskih usluga usmjerenih na održivost.

HBOR-ovo Izvješće o društvenoj odgovornosti i održivosti 2019. godine pripremljeno je u kontekstu smjernica Strategije poslovanja HBOR-a za razdoblje od 2020. do 2024. Strategija je poslužila kao polazište za procjenu i potvrdila važnost koju HBOR ima u razvoju održive financijske industrije i provedbi Ciljeva održivog razvoja i klimatskih ciljeva Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama, ne samo kroz novu viziju djelovanja prema kojoj HBOR postaje pokretač inovativnosti i održivog rasta Hrvatske, već i kroz postavljene strateške ciljeve. Jedno od područja na koje će HBOR slijedom nove Strategije poslovanja staviti poseban naglasak je borba protiv klimatskih promjena i smanjenje CO₂ emisija, ali i sve važnije pitanje identifikacije i upravljanja klimatskim rizicima.

Ove smo godine poduzeli i korak dalje u cjelovitom razmatranju naših utjecaja. Proveli smo istraživanje stavova internih i eksternih dionika kako bismo utvrdili relativnu važnost pojedinih materijalnih utjecaja i našeg pristupa njihovom upravljanju. To nam je omogućilo da preciznije odredimo područja u kojima imamo najviše potencijala za unapređivanje našeg djelovanja. Zadovoljstvo korisnika i transparentnost prepoznati su kao dva ključna područja utjecaja HBOR-a. Rezultati ispitivanja pokazali su da na ovim područjima postoji prostor za dodatno proaktivno djelovanje, ali i njihovo bolje povezivanje s drugim ključnim identificiranim područjima kao što su inovativnost i digitalizacija koji novom Strategijom poslovanja dobivaju na posebnoj važnosti.

Kroz prikazane studije slučajeva u ovogodišnjem Izvješću istaknuli smo pojedine podržane projekte putem kojih izravno doprinosimo provedbi ciljeva održivog razvoja. Ovi primjeri dio su od ukupno 2413 projekata koje je HBOR podržao tijekom 2019. godine. Osim projekata podržanih kreditiranjem, programima izvozno-kreditnog osiguranja ili izdavanjem garancija, HBOR je sudjelovao i u osnivanju fonda rizičnog kapitala *FRC2* koji ulaže u inovativna poduzeća s poslovnom idejom ili prototipom. Fond je započeo s radom u lipnju 2019. godine, a do kraja godine već su izvršena prva ulaganja. Provedeno je i objedinjavanje kreditnih programa te je njihov broj s 25 smanjen na 9, pri čemu su za pojedine skupine korisnika kamatne stope dodatno snižene.

Tijekom 2019. godine intenzivno smo surađivali s drugim javnim i poslovnim bankama na pitanjima održivosti i održivog financiranja. Ovo su teme koje su bile izrazito aktualne i u okviru više međunarodnih udruženja i klubova čiji smo član. Sudjelovali smo u radu posebnih tematskih radnih grupa i opsežnim pripremama za donošenje novih propisa i provedbenih vodiča i metodologija, a osobito InvestEU programa, u kojem planiramo i sami sudjelovati.

Svjesni smo zahtjeva koje pred nas stavljaju globalni sporazumi i standardi, kao i mjere čije je donošenje potaknuo Akcijski plan o financiranju održivog rasta EU. Utjecaj EU taksonomije na temelju koje će se ubuduće donositi odluke o investiranju u gospodarske aktivnosti bit će dalekosežan, stoga smo u ovom izvještaju poseban prostor posvetili upravo jačanju svijesti o promjenama u financijskoj industriji i razumijevanju smjera budućih promjena.

HBOR će i u budućem razdoblju nastaviti u svoje poslovanje ugrađivati deset načela UN Global Compacta u području ljudskih prava, rada, okoliša i borbe protiv korupcije. Proaktivnim djelovanjem unutar lokalne mreže članica UN Global Compact Hrvatska doprinosit ćemo postizanju Ciljeva održivog razvoja do 2030.

Održivo i odgovorno financiranje u fokusu EU-a

Preusmjeravanje tokova kapitala u održive investicije

Akcijski plan za održivi rast kojim EU želi preusmjeriti tokove kapitala u održive investicije usvojen je 2018. godine. EU je tijekom 2019. godine operacionalizirala pojedina akcijska područja djelovanja definirana Akcijskim planom za održivi rast. EU taksonomijom investitori i poduzeća dobivaju podlogu za donošenje informiranih odluka o ulaganju u ekonomske aktivnosti koje su usklađene s okolišnim ciljevima EU-a.

Potaknuta nedovoljnom održivošću financijskog sustava u smislu zadovoljenja potreba društva EU je potaknula donošenje najopsežnijih i najzahtjevnijih mjera u području održivog financiranja do sada. Većinu mjera, kompleksnih i sveobuhvatnih, potaknuo je Akcijski plan za financiranje održivog rasta¹ (poznat i kao Akcijski plan za održivo financiranje), usvojen u ožujku 2018. godine. Donošenju Akcijskog plana prethodio je završni izvještaj Ekspertne skupine za održivo financiranje na visokoj razini EU-a u čijem su radu sudjelovali visoki predstavnici civilnog društva, financijskih sektora i akademske zajednice. Akcijski plan dio je širih napora povezivanja financija sa

specifičnim potrebama europske i globalne ekonomije, s naglaskom na postizanje koristi za planet i društvo tako što će:

- Preusmjeriti tokove kapitala prema održivim investicijama kako bi se postigao održiv i uključiv rast,
- Ugraditi održivost u upravljanje rizicima (upravljati financijskim rizicima klimatskih promjena, degradacije okoliša i društvenih problema),
- Poticati transparentnost i dugoročno razmišljanje u financijskim i ekonomskim aktivnostima.

Usvajanjem Akcijskog plana Europska komisija je pokrenula dva paralelna procesa s ciljem uvođenja dobrovoljnih tržišnih načela i obvezujućih zakonskih propisa. Akcijski plan je svojevrsni odgovor na sljedeće ključne uočene probleme:

Ključni problemi	Ključne aktivnosti	Očekivani ishod
Ne postoji jednoznačna definicija 'održivog financiranja'	Klasifikacija EU-a (taksonomija) za aktivnosti usmjerene na održivost	Pouzdana informacije
Rizik od manipulativnog zelenog marketinga investicijskih proizvoda (<i>greenwashing</i>)	Standardi i oznake za 'zelene' financijske proizvode kao sigurnost ulagačima	

¹ [Commission action plan on financing sustainable growth](#)

Banke i osiguravajuća društva često ne pridaju dovoljnu pažnju klimatskim i okolišnim rizicima	Analiza trebaju li kapitalni zahtjevi reflektirati izloženost klimatskim promjenama i okolišnim rizicima	Upravljanje održivošću i rizicima
Investitori često zanemaruju čimbenike održivosti ili podcjenjuju njihov utjecaj	Razjasniti dužnost institucionalnih investitora da uzimaju u obzir održivo financiranje kad alociraju resurse	
Premalo informacija o aktivnostima kompanija koje se tiču održivosti	Potaknuti izradu nefinancijskih izvještaja	Usmjerenost na dugoročno upravljanje

Akcijski plan obuhvaća 10 područja djelovanja koja su poslužila kao podloga za formuliranje 22 cilja, da bi oni zatim usmjerili 28 regulatornih inicijativa Europske komisije.

1 Održiva taksonomija EU-a	6 Ugradnja održivosti u ocjene rejtinga i istraživanje tržišta
2 Standardi i oznake za zelene financijske proizvode	7 Jasnije dužnosti investitora i upravitelja portfelja
3 Investicije u projekte usmjerene na održivost	8 Održivost u bonitetnim zahtjevima
4 Ugradnja održivosti u investicijske savjete	9 Jačanje nefinancijskog izvještavanja i računovodstvenih pravila
5 Osnovni pokazatelji održivosti (<i>benchmarks</i>)	10 Poticanje održivog korporativnog upravljanja

Izvor: Europska komisija, Financiranje održivog rasta

Nešto više od godinu dana nakon usvajanja Akcijskog plana, u lipnju 2019. godine, objavljena su tri važna izvještaja EU Tehničke stručne skupine za održivo financiranje (*EU Technical Expert Group on Sustainable Finance, TEG*) o pojedinim usvojenim akcijskim područjima djelovanja.

1. Tehnički izvještaj o taksonomiji opisuje sustav za klasifikaciju aktivnosti usmjerenih na održivost koji treba pomoći kreatorima politika, investitorima i poduzećima u donošenju informiranih odluka o ulaganju u gospodarske aktivnosti usklađenih s okolišnim ciljevima EU-a. Izvještajem su identificirane gospodarske aktivnosti koje najviše mogu doprinijeti ublažavanju klimatskih promjena.
2. EU Standard za zelene obveznice omogućuje povećanje investicija usmjerenih na održivost tako što financiranje zelenim obveznicama temelji na definiciji zelenih projekata usklađenih s taksonomijom. Izvještaj treba pomoći u razvoju tržišta zelenih obveznica te unaprediti transparentnost i integritet.
3. Privremeni izvještaj o referentnim vrijednostima EU-a za klimu i zahtjevima za objavu podataka o okolišnim, društvenim i upravljačkim pitanjima (ESG pitanjima).

EU taksonomija

EU taksonomija je alat za pomoć investitorima i poduzećima, odnosno klasifikacijski sustav, koji će im omogućiti da prepoznaju okolišno održive gospodarske aktivnosti s ciljem postizanja klimatski neutralnog gospodarstva i ciljeva Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama². Taksonomija definira listu ekonomskih aktivnosti s ključnim kriterijima za procjenu njihovog doprinosa šest okolišnih ciljeva. To su:

1. ublažavanje klimatskih promjena,
2. prilagodba klimatskim promjenama,
3. održivo korištenje i zaštita vode i pomorskih resursa,
4. prelazak na kružno gospodarstvo,
5. preveniranje i kontrola zagađenja te
6. zaštita i revitalizacija ekosustava i bioraznolikosti.

Da bi se ekonomske aktivnosti kvalificirale za taksonomiju moraju udovoljavati sljedećim kriterijima:

- Značajno doprinositi ostvarivanju najmanje jednog od šest okolišnih ciljeva,
- Ne smiju izazivati značajnu štetu ostalim okolišnim ciljevima,
- Moraju se provoditi u skladu s barem minimalnim socijalnim i upravljačkim zaštitnim mjerama,
- Moraju biti usklađene sa specifičnim tehničkim kriterijima provjere.

---

² Pariški sporazum o klimatskim promjenama (franc. Accord de Paris) je klimatski sporazum potpisan 12.12.2015. na 21. zasjedanju Konferencije stranaka (COP 21) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC) u Parizu. Glavni cilj sporazuma jest ograničavanje globalnog zatopljenja na znatno ispod 2°C, osiguravanje opskrbe hranom, ali i ojačavanje kapaciteta država da se bore s posljedicama klimatskih promjena, razvoj novih „zelenih“ tehnologija i pomaganje slabijim, ekonomski manje razvijenim članicama u ostvarenju svojih nacionalnih planova o smanjenju emisija. RH je ratificirao Pariški sporazum 17.3.2017. (NN 3/2017-16, međunarodni ugovori, zakon).

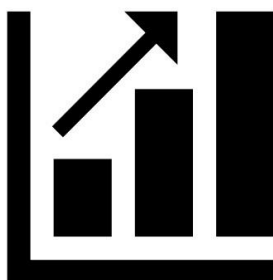
1 Bitno doprinijeti jednom ili više od 6 okolišnih ciljeva

2 Ne nanijeti značajnu štetu bilo kojem drugom okolišnom cilju

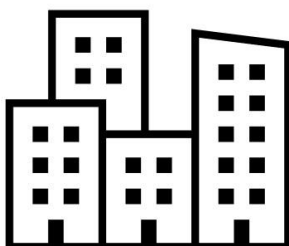
3 Poštivati minimalne mjere socijalne zaštite u skladu s konvencijama Međunarodne organizacije rada (ILO)

4 Ponašati se u skladu s tehničkim kriterijima odabira

Korisnici taksonomije bit će svi tržišni sudionici u financijskom sektoru³ koji svoje proizvode nude na europskom tržištu, velika poduzeća te institucije i članice EU-a.

1. Ponuditelji financijskih proizvoda na financijskom tržištu EU, uključujući pružatelje profesionalnih mirovina

2. Velike tvrtke od kojih se već zahtijeva da izdaju nefinancijske izvještaje prema Direktivi o nefinancijskom izvještavanju; i

3. EU i države članice pri postavljanju javnih mjera, standarda ili oznaka za zelene financijske proizvode ili zelene (korporativne) obveznice

Tržišni sudionici u financijskom sektoru morat će do 31. prosinca 2021. kompletirati prvi set informacija na temelju taksonomije u kojima će izvijestiti o aktivnostima kojima značajno doprinose ublažavanju i/ili prilagodbi klimatskim promjenama. Velika poduzeća će morati objaviti ove informacije tijekom 2022. godine. Za ova dva okolišna cilja Europska komisija će do kraja 2020. godine objaviti tehničke kriterije provjere kao sastavni dio izričitih zakonskih zahtjeva.

Prema taksonomiji tri su grupe aktivnosti koje najviše doprinose ublažavanju klimatskih promjena: aktivnosti koje su već sad niskougljične, aktivnosti koje doprinose tranziciji na gospodarstvo s nula neto emisija i aktivnosti koje podupiru prethodno navedene aktivnosti.

³ EU Technical Expert Group on Sustainable Finance, Using the Taxonomy, Supplementary Report 2019 i EU Technical Expert Group on Sustainable Finance, Final report of the Technical Expert Group on Sustainable Finance, March 2020

Vrsta aktivnosti	Primjeri
Aktivnosti koje su već niskougljične (kompatibilne s ciljem gospodarstva 2050. s neto nula emisija ugljika)	Transport s nula emisija Proizvodnja električne energije sa skoro nula emisija ugljika Pošumljavanje
Aktivnosti koje pridonose tranziciji na gospodarstva s neto nula emisija 2050., ali još uvijek nisu dosegnule tu razinu	Obnova zgrada Proizvodnja električne energije s manje od 100g CO ₂ /kWh Automobili s manje od 50g CO ₂ /km
Aktivnosti koje omogućuju gore navedene aktivnosti	Proizvođači turbina za vjetroelektrane Ugradnja učinkovitih bojlera u zgrade

Prošireni set informacija o aktivnostima kojima se znatno pridonosi ostvarenju šest okolišnih ciljeva korisnici će morati objaviti do kraja 2022. godine. Europska komisija će do kraja 2021. godine pripremiti tehničke kriterije provjere za aktivnosti kojima se znatno doprinosi zaštiti vode, prelasku na kružno gospodarstvo, prevenciji i kontroli zagađenja te zaštiti ekosustava.

Za praćenje primjene taksonomije i nadopunjavanje predviđeno je osnivanje stalne platforme za održivo financiranje u čijem bi sastavu trebali biti stručnjaci iz javnog i privatnog sektora. Predstavnici javnog sektora mogli bi biti Europska okolišna agencija (*European Environment Agency*), Europska nadzorna tijela (*European Supervisory Authority*) i Europska investicijska banka (*European Investment Bank*), dok će platformom upravljati Europska komisija.

Prijedlog Europskog vijeća o uvođenju taksonomije EU-a dobio je zeleno svjetlo 25. rujna 2019., a krajem prosinca 2019. godine usvojene su prve zakonodavne mjere najavljene Akcijskim planom - Uredba o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga te Uredba kojom se mijenjaju referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama.

Uredba (EU) 2019/2088 o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga ⁴	Uredba (EU) 2019/2089 kojom se mijenjaju referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađenih s Pariškim sporazumom ⁵
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Usmjeren je na financijske institucije od kojih se očekuje da izvijeste uzimajući li u obzir rizike održivosti u oblikovanju i tržišnom komuniciranju svojih proizvoda i usluga bez obzira na to promoviraju li ih kao održive (sprječavanje manipulativnog zelenog marketinga) ▪ Odnosi se na sve tržišne sudionike, a posebno subjekte za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire (UCITS), kreditne institucije, upravitelje alternativnih investicijskih fondova (UAIF-ovi) koji upravljaju ili trguju alternativnim investicijskim fondovima, uključujući europske fondove za dugoročna ulaganja (ELTIF-ove), društva za osiguranje, investicijska društva, posrednike u osiguranju, institucije za strukovno mirovinsko osiguranje, upravitelje kvalificiranih fondova poduzetničkog kapitala (upravitelji EuVECA-ova), upravitelja kvalificiranih fondova za socijalno poduzetništvo (upravitelji EuSEF-pova) i pružatelje paneuropskih osobnih mirovinskih proizvoda (PEPP-ova) ▪ Od tržišnih sudionika se očekuju transparentne objave o uključivanju rizika održivosti u proces donošenja odluka o investiranju ili proces davanja savjeta o investiranju, uzimanje u obzir glavnih negativnih utjecaja odluka o investiranju na čimbenike održivosti i informacije o tome u kojoj su mjeri politike nagrađivanja usklađene s integracijom rizika održivosti ▪ Na razini proizvoda tržišni će sudionici trebati opisati način na koji su integrirali rizike održivosti u investicijske odluke, izgledne utjecaje rizika održivosti na povrat financijskih proizvoda i na koji su način dostupni financijski proizvodi te razmatrati 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Želi potaknuti kompanije da omogućе nadzornim tijelima provjeru primjenjuju li mjerljive i znanstveno utemeljene putanje dekarbonizacije kojima podržavaju dugoročne globalne ciljeve Pariškog sporazuma (ne više od 2°C u odnosu na predindustrijsko razdoblje) ▪ Odnosi se na administratore referentnih vrijednosti koji su smješteni u Europskoj uniji, koji pružaju referentne vrijednosti koje se koriste u Europskoj uniji i koji pružaju podatke koji se koriste kao ulazne informacije za referentne vrijednosti ▪ Ulagači se trebaju bolje upoznati s time kako referentne vrijednosti odražavaju okolišne, socijalne i upravljačke ciljeve i uskladiti se s ciljevima Pariškog sporazuma ▪ Za svaku referentnu vrijednost i za svaku obitelj referentnih vrijednosti kojom se ostvaruju ciljevi smanjenja emisija ugljika, osim valutnih i kamatnih stopa administratori referentnih vrijednosti moraju do 30. travnja 2020. objasniti kako ključni elementi njihove metodologije odražavaju okolišne, društvene i upravljačke čimbenike, a najkasnije do 31. prosinca 2021. objasniti kako su uskladili svoju metodologiju s ciljem smanjenja emisija ugljika, odnosno kako postižu ciljeve Pariškog sporazuma ▪ Za referentne vrijednosti koje su usmjerene na postizanje okolišnih, socijalnih i upravljačkih ciljeva administratori moraju do 30. travnja 2020. objasniti kako se okolišni, društveni i upravljački čimbenici odražavaju u njihovim sljedećim elementima: razlog za primjenu metodologije koja se koristi za izračun referentnih vrijednosti, kriteriji i procedure

⁴ Uredba (EU) 2019/2088 Europskog Parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o objavama povezanim s održivosti u sektoru financijskih usluga

⁵ Uredba (EU) 2019/2089 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o izmjeni Uredbe (EU) 2016/1011 u pogledu referentnih vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti EU-a usklađenih s Pariškim sporazumom te objavama u vezi s održivošću za referentne vrijednosti

<p>glavne negativne utjecaje na čimbenike održivosti. U predstavljanju financijskih proizvoda moraju se promovirati i njihove okolišne i društvene karakteristike ili njihova kombinacija, kao one koji održivo ulaganje imaju kao svoj cilj</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tržišni sudionici morat će ažurirati svoje okolišne, društvene i upravljačke politike, dokumente koji prethode ugovorima, marketinšku komunikaciju i prospekte o financijskim proizvodima u skladu s novim zakonskim obvezama ▪ Uredba se primjenjuje od 10. ožujka 2021. dok se pravila za proizvode primjenjuju od 30. prosinca 2022. 	<p>korištene za određivanje referentnih vrijednosti i potencijalna ograničenja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Administratori referentnih vrijednosti moraju do 30. travnja 2020. osigurati poštivanje barem minimalnih standarda u predstavljanju novih kategorija klimatskih referentnih vrijednosti
---	--

Uloga EBA-e (*European Banking Authority*)

Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo⁶ objavilo je 6. prosinca 2019. EBA Akcijski plan o održivom financiranju⁷ u kojem je opisalo svoj pristup i vremenski okvir za ispunjavanje mandata vezanih za okolišne, društvene i upravljačke čimbenike (engl. *ESG factors*) koji na financijskim tržištima sve više dobivaju na značaju zbog klimatskih promjena, aktivnosti javnog sektora i cjelokupnog društva. Promjene se očekuju u području strateškog menadžmenta, upravljanja rizicima, javnoj objavi i analizi scenarija. Stoga je prema ocjeni EBA-e ključno da financijske institucije mogu pratiti i mjeriti ESG čimbenike kako bi upravljale rizicima tranzicije i fizičkim rizicima. Rizik tranzicije je rizik korisnika kredita koji proizlazi iz tranzicije u gospodarstvo s niskim razinama ugljika i otporno na klimatske promjene, a može uključivati politički rizik, pravni rizik, tehnološki rizik, tržišni rizik i reputacijski rizik. Fizički rizik je rizik korisnika kredita koji proizlazi iz fizičkih promjena koje mogu prouzrokovati klimatske promjene kao što su oluje, poplave, požari, dugoročne promjene klime, porast razine mora, dostupnost vode i drugo. Kako su manifestacije ovih rizika još uvijek neizvjesne, EBA ohrabruje financijske institucije da već sada počnu inkorporirati ESG čimbenike u svoje poslovne strategije, da počnu identificirati ESG rizike i prate ih korištenjem jednostavnih mjernih alata kao što je omjer zelene imovine. EBA će sa svoje strane, „svjesna žurne potrebe da se odmah djeluje“, kao što je istaknuo njezin predsjednik Jose Manuel Campa, fokus prvo staviti na strategiju i upravljanje rizicima i prateće mjerne alate i objavu, da bi u drugoj fazi razvila namjenski stres test za klimatske promjene, a zatim se u trećoj usmjerila na ispitivanje dokaza za bonitetni tretman „zelenih izloženosti“ banaka. Sve će se ove faze odvijati prema unaprijed zacrtanom redosljedu sve do 2025. godine.

⁶ The European Banking Authority (EBA)

⁷ EBA Action Plan on Sustainable Finance

Pojmovnik održivog financiranja EU-a

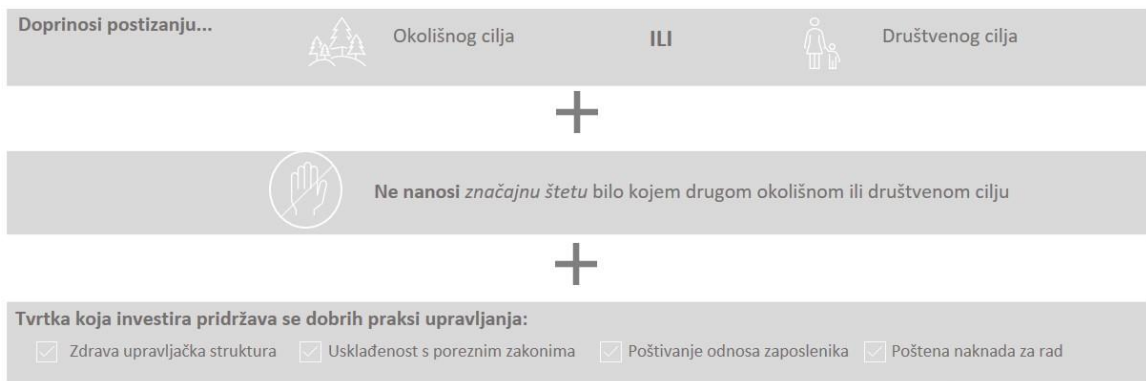
ZA EUROPSKU KOMISIJU I EKSPERTNU SKUPINU ZA ODRŽIVO FINANCIRANJE NA VISOKOJ RAZINI EU-A JEDAN OD KLJUČNIH ELEMENATA ZA PREUSMJERAVANJE TOKOVA KAPITALA JE ZAJEDNIČKI JEZIK ODRŽIVOG FINANCIRANJA. U AKCIJSKOM PLANU SU DEFINIRANI POJMOVI KOJI SU PONEŠTO DRUGAČIJI OD POJMOVA KOJIMA SE INAČE KORISTE POJEDINI SUDIONICI TRŽIŠTA.

Održivo investiranje (*sustainable investment*)

Ekonomska aktivnost kojom se doprinosi ostvarenju određenog okolišnog ili društvenog cilja pod uvjetom da ulaganje značajno ne šteti bilo kojem drugom okolišnom i društvenom cilju. Od investitora se očekuje i da „primjenjuju dobre prakse upravljanja, a posebno u pogledu zdrave strukture upravljanja, odnosa prema zaposlenicima i naknada za rad te pridržavanja poreznih pravila“. Napomena: ova definicija se razlikuje od definicije koju inače koriste tržišni sudionici, a koja glasi: „Bilo koji pristup investiranju koji se u izboru i upravljanju investicijama rukovodi okolišnim, društvenim i upravljačkim čimbenicima.“⁸

---

⁸ EU Action Plan on Sustainable Finance, Swiss Sustainable Finance

Izvor: ECOFACT i Swiss Sustainable Finance

Okolišni ciljevi trebaju se mjeriti “na primjer, pomoću ključnih pokazatelja učinkovitosti korištenja resursa vezano za potrošnju energije, obnovljive izvore, sirovinu, vodu i zemlju, proizvodnju otpada, emisije stakleničkih plinova ili utjecaja na bioraznolikost i kružno gospodarstvo.” - Uredba EU 2019/2088

Društveni ciljevi su oni koji pridonose “smanjivanju nejednakosti, poticanju društvene kohezije, socijalne integracije i radnim odnosima ili ulaganju u ljudski kapital ili u ekonomski i socijalno ugrožene zajednice. - Uredba EU 2019/2088

Čimbenici održivosti

To su okolišna i društvena pitanja, kao i pitanja zaposlenika, poštivanje ljudskih prava, suzbijanje korupcije i podmićivanja.

Napomena: Ova se definicija razlikuje od sadašnjeg shvaćanja brojnih tržišnih sudionika. Čimbenici održivosti koje je EU obuhvatila ovom definicijom mogu izgledati širi po opsegu od tradicionalnog pogleda financijskih institucija. Definicija EU-a je usklađena s terminom „odgovorno poslovno ponašanje“ (engl. *responsible business conduct*) kojeg je osmislila Organizacija za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD).

Rizik održivosti

Okolišni, društveni ili upravljački događaj ili situacija koji bi, kad bi se dogodili, mogli izazvati stvaran ili potencijalno negativan utjecaj na vrijednost investicije. Definicijom je obuhvaćena i dodatna kategorija, glavni negativni utjecaj, odnosno utjecaj odluke ili savjeta o investiranju koji rezultira negativnim utjecajima na čimbenike održivosti. Ovaj je pristup jedan od kamena temeljaca inicijativa EU-a za održivo financiranje i usklađen je s idejom rizika kako su ga definirale OECD i UN.

Banke vrijedne 47 trilijuna USD dale podršku Načelima odgovornog bankarstva

Financijska inicijativa UN-ovog programa zaštite okoliša (UNEP FI) objavila je u srpnju 2019. godine konačnu verziju Načela odgovornog bankarstva. Bankarski sektor je time dobio sveobuhvatnu podlogu za djelovanje u skladu s Ciljevima održivog razvoja UN-a i Pariškim sporazumom.

Načela odgovornog bankarstva daju okvir za razvoj održive bankarske industrije tako što je usklađuju sa 17 ciljeva održivog razvoja UN-a⁹ i Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama usvojenima 2015. godine. Oblikovale su ih banke osnivačice UNEP FI-ja, njih 30 okupljenih u užem timu, a podršku njihovoj primjeni dalo je više od 100 bankarskih institucija širom svijeta. Ključne karakteristike Načela odgovornog bankarstva:

- Predstavljaju sveobuhvatan okvir koji se dotiče svih područja djelovanja banaka na strateškoj, portfeljnoj i transakcijskoj razini,
- Usklađena su s Ciljevima održivog razvoja UN-a i Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama,
- Fokusirana su na postavljanje ciljeva u područjima s najvećim pozitivnim i negativnim utjecajem,
- Javnom objavom podataka postižu transparentnost i odgovornost,
- Promiču usmjeravanje, stručno savjetovanje i suradničko učenje.

⁹ U svrhu iskorjenjivanja siromaštva, smanjivanja nejednakosti, zaštite planete i osiguravanja napretka za sve, na 69. sjednici Opće skupštine UN-a 2015. godine, usvojeno je 17 Globalnih ciljeva održivog razvoja (Sustainable Development Goals – SDGs), sa 169 specifičnih podciljeva, u okviru dokumenta 'Mijenjajmo svoj svijet: Agenda za održivi razvoj do 2030. godine'. Iako ciljevi nisu pravno obvezujući, od država članica UN-a očekuje se uspostava sustava za integriranje SDG-eva u nacionalne politike i praćenje provedbe putem dogovorenih pokazatelja. Europska komisija je 2016. godine izradila Komunikaciju pod nazivom: 'Daljnji koraci prema održivoj europskoj budućnosti – europsko djelovanje za održivost' kojom je postavljen okvir EU za postizanje SDG-eva i provedbi Agende 2030.

Šest ključnih Načela odgovornog bankarstva:

- **Usklađivanje** poslovne strategije u skladu s potrebama pojedinaca i ciljevima društva, na način na koji su ovi ciljevi definirani u Ciljevima održivog razvoja, Pariškim sporazumom o klimatskim promjenama i relevantnim nacionalnim i regionalnim okvirima;
- **Utjecaj i definiranje ciljeva** usmjeren na kontinuirano uvećavanje pozitivnog utjecaja i istovremeno smanjivanje negativnog, uz upravljanje rizicima na ljude i okoliš koji rezultiraju iz djelovanja banke, njenih proizvoda i usluga;
- **Klijenti** kojima se pristupa odgovorno s ciljem poticanja održivih praksi i ekonomskih aktivnosti kojima se stvara blagostanje za sadašnje i buduće generacije;
- **Skupine javnosti** kojima se pristupa proaktivno i odgovorno s ciljem ostvarivanja društvenih ciljeva kroz savjetovanje, uključivanje i uspostavljanje partnerske suradnje;
- **Upravljanje i kultura** kako bi se primijenila Načela učinkovitim upravljanjem i oblikovanjem kulture odgovornog bankarstva te ambicioznog i odgovornog postavljanja javnih ciljeva s najvećim utjecajem;
- **Transparentnost i odgovornost** banaka podrazumijeva periodičnu procjenu individualne i kolektivne primjene Načela te transparentno i odgovorno izvještavanje o pozitivnim i negativnim utjecajima kroz nefinancijske izvještaje.

Načela su službeno obznanjena 22. rujna 2019., dan uoči početka zasjedanja Opće skupštine UN-a u New Yorku na temu klimatskih promjena. Podršku njihovom provođenju dale su banke vrijedne 47 trilijuna USD koje su se obvezale na oblikovanje financijskih proizvoda i usluga usmjerenih na održivost s ciljem provođenja dalekosežnih promjena, što uključuje i mjerenje utjecaja gospodarskih aktivnosti na društvo i okoliš, kao i kontinuirane aktivnosti na razvoju održivog i niskougljičnog gospodarstva.

Banke bi u implementaciji Načela trebale poduzeti sljedeća tri koraka:

- Analizirati **pozitivne i negativne** učinke na društvo, okoliš ili ekonomiju te definirati gdje ima najviše potencijala za pozitivne učinke, a gdje je moguće reducirati negativne učinke;
- Postaviti **SMART ciljeve** koji su u skladu s definiranim učincima te efikasno raditi na njihovoj provedbi;
- **Preuzeti odgovornost** kroz kontinuirano i transparentno izvještavanje o napretku i provođenje kvalitetne evaluacije.

Banking for Climate Change - banke pozvane na odgovorno financiranje projekata

Mjere za odgovorno financiranje projekata obrazložene su i u sklopu izvještaja *Banking on Climate Change 2020*. Radi se o sveobuhvatnom izvještaju o globalnim bankama i financiranju fosilnih goriva kojim je obuhvaćeno više od 250 organizacija iz 45 država. Pripremile su ga nevladine organizacije i udruge za zaštitu okoliša: *Rainforest Action Network, BankTrack, Indigenous Environmental Network, Oil Change International, Reclaim Finance i the Sierra Club*. Izvještaj koji analizira period od 2016. do 2019. godine, ukazao je na činjenicu da je nakon Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama 35 velikih svjetskih banaka financiralo fosilna goriva i to u iznosu od \$2.7 trilijuna. Izvješće također apelira na važnost prevencije negativnih učinaka koji utječu na smanjivanje životnog standarda i blagostanja društva što se posebice odnosi na fosilna goriva kao što su katranski pijesak, arktički plin i nafta, bušotine nafte i plina u moru, hidraulično frakturiranje plina i nafte, ukapljeni zemljani plin (LNG), rudnici ugljena i iskorištavanje snage ugljena.

Prema izvješću *Banking on Climate Change 2020*, banke bi trebale:

- Mjeriti i smanjiti negativan utjecaj na klimu te uskladiti politike i strategije s Pariškim kriterijima o kojima je potrebno redovito izvještavati
- Osvijestiti činjenicu da je industrija fosilnih goriva glavni krivac za klimatske promjene te zabraniti financiranje svih fosilnih goriva i projekata usmjerenih na širenje infrastrukture
- Zaustaviti financiranje postojećih projekata i kompanija koje provode iskorištavanje katranskog pijeska, arktičke nafte i plina, naftnih platformi u moru, hidrauličnog frakturiranja, ukapljenog zemljanog plina i rudnika ugljena
- Poštovati ljudska prava, posebice zajednica koje su izravno zahvaćene posljedicama ovakvih platformi
- Osigurati da projekti i kompanije s kojima se surađuje također podržavaju cilj ograničavanja globalnog zatopljenja na 1,5 stupnja celzija
- Povećati transparentnost i raditi na reputaciji jer mnogi potencijalni klijenti i dioničari brinu o usklađenosti s Pariškim sporazumom
- Djelovati na akumulaciji znanja, tehnologije, održivih strategija i poticajima lokalnim zajednicama

Naglasak je na zaustavljanju korištenja fosilnih goriva zbog urgentne potrebe da se emisije ugljičnog dioksida prepolove do 2030. godine u odnosu na 2010. godinu, a zatim i potpuno uklone do 2050. godine kako bismo imali barem 50 % šanse da ograničimo globalno zagrijavanje na 1,5 stupnja celzija. Od banaka se prvenstveno očekuje zaustavljanje financiranja fosilnih goriva čija je potrošnja u porastu svake godine nakon Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama.

HBOR | Društvena odgovornost i održivost

Naše okruženje¹⁰

Hrvatska je tijekom 2019. godine zabilježila stabilan ekonomski rast, smanjila državni dug i usporila zaduživanja. BDP je narastao za 3 % u odnosu na 2018. godinu. Ovaj rast su potaknula poboljšanja na tržištu rada, podizanje nadnica i investicije. Za ovakve rezultate veliku su ulogu imala dostupna sredstva EU fondova. Tako je iz Kohezijskog fonda do kraja 2019. godine alocirano 9,9 milijardi eura na različite projekte. Tijekom 2019. godine nastavila se smanjivati stopa nezaposlenosti, što je dovelo do većih raspoloživih prihoda kućanstava. Međutim, razina BDP po stanovniku u Hrvatskoj i dalje ostaje na istoj razini i to već deset godina u odnosu na druge zemlje Europske unije. Hrvatska je bilježila negativan demografski trend zbog iseljavanja radno aktivnog stanovništva i niske stope fertiliteta s dugoročnim utjecajem na manjak radnika u brojnim sektorima. Stope ulaganja u istraživanje i razvoj s 0,86 % BDP-a spadaju među najniže u EU. Najveća koncentracija hrvatskih poduzeća je u niskim i srednje tehnološki razvijenim sektorima, prvenstveno u trgovini i turizmu, što utječe na stope ulaganja u istraživanje i razvoj.

Europska komisija ocjenjuje da će za daljnji socioekonomski razvoj Hrvatske biti ključno oblikovanje zaokružene, dugoročne vizije za unapređenje okolišne održivosti, koja će potaknuti tranziciju iz linearnog u kružno gospodarstvo, smanjiti zagađenje zraka, unaprediti vodovodnu mrežu i kanalizacijske sustave te potaknuti ulaganja u projekte zelene energije. Korištenje obnovljivih izvora energije u transportu i veća energetska učinkovitost omogućuju ostvarenje ciljeva održivog razvoja i skupnih ciljeva EU-a. Ocjenjujući dosadašnji napredak u postizanju ciljeva održivog razvoja, Hrvatska je postigla najveći napredak u provođenju Cilja 8: Dostojanstveni rad i gospodarski rast, a dobar napredak u smanjivanju siromaštva (Cilj 1: Svijet bez siromaštva). Ispod europskog prosjeka je u postizanju brojnih pokazatelja u području socijalne skrbi i tržišta rada, dok je umjeren napredak postignut u segmentu dobrog zdravlja i blagostanja (Cilj 3), kvalitetnog obrazovanja (Cilj 4), pristupačne i čiste energije (Cilj 7) te industrije, inovacija i infrastrukture (Cilj 9).

Ključni naglasci za razumijevanje uloge HBOR-a i novih strateških ciljeva

- Proizvodna industrija pretežno je usmjerena na aktivnosti s niskom tehnologijom, zastarjele strojeve i opremu.
- Dominacija tradicionalnih izvora financiranja kao osnovnih izvora sredstava za rast i razvoj poduzetničkih aktivnosti, prepreka je za snažniji razvoj visokotehnoloških sektora i poduzeća.
- Razvoj tržišta rizičnog i vlasničkog kapitala jedan je od ključnih preduvjeta za snažniji razvoj inovativnih projekata poduzetnika početnika i projekata utemeljenih na istraživanju i razvoju.
- Samo 15 % hrvatskih poduzeća sudjeluje u izvozu, pri čemu dominira izvoz s nižom dodanom vrijednošću.

¹⁰Izvor: European Commission Country Report Croatia 2020 i Strategija poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje od 2020. do 2024.

- Snažna usmjerenost EU-a na preusmjeravanje tokova kapitala u inicijative usmjerene na razvoj obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitost (klimatski i energetski neutralno gospodarstvo).

Udio malih i srednjih poduzeća u hrvatskom gospodarstvu iznosi 99,7 % s gotovo 73% zaposlenih. Od gospodarskih djelatnosti dominira turizam s udjelom od 19,3 % u BDP-u, dok ICT ima udio od tek 8,72 %. Očekuje se da bi mala i srednja poduzeća mogla dodatno potaknuti ulaganje u uvođenje visokih tehnologija uz preduvjet prestanka dominacije tradicionalnih izvora financiranja i dostupnosti rizičnog i vlasničkog udjela kapitala. Naime, udio malih i srednjih poduzeća u ulaganjima u razvoj i inovacije trenutno iznosi tek 32 %. Analize pokazuju da dominacija tradicionalnih izvora financiranja i nedostatak rizičnog i vlasničkog kapitala uvelike otežavaju ulaganja u istraživanje, razvoj i inovacije (RDI projekti). To je razlog zbog kojeg se mikro, mala i srednja poduzeća u fazama ubrzanog rasta te ona novoosnovana s višim stupnjem rizika i inovativnosti (ICT grane djelatnosti) suočavaju s izazovom pronalaženja primjerenih izvora financiranja. Poduzetnici koji su neskloni tradicionalnim i formalnim izvorima financiranja pripadaju novoj generaciji poduzetnika odraslih u uvjetima ubrzanog razvoja ICT-a kojima je jako važno da gospodarske prilike prate svjetske trendove. Dominacija tradicionalnih izvora financiranja utječe i na srednje velika poduzeća koja isto imaju mali udio ulaganja u RDI projekte, što dodatno koči razvoj RDI ekosustava u Hrvatskoj. Inovacije, digitalizacija i automatizacija poslovnih procesa imaju ključnu ulogu u postizanju digitalne transformacije i poticanju razvoja industrije 4.0, umjesto 2.0 koja trenutno prevladava u Hrvatskoj.

Negativni gospodarski i demografski trendovi u pojedinim područjima Hrvatske imaju bitan utjecaj na neravnomjerni regionalni razvoj. Ovaj problem prepoznat je u cijeloj EU, pa je tako podrška uravnoteženom regionalnom razvoju jedna od osnovnih mjera kojom se nastoji postići diversifikacija aktivnosti na ruralnim područjima, posebice razvoj poljoprivrede i ribarstva kao nositelja razvoja ruralnih područja i otoka

Domaći poduzetnici ukazuju i na nedostatak radne snage s višom razinom STEM obrazovanja (znanost, tehnologija, inženjerstvo i matematika). Hrvatska još uvijek snažno zaostaje za drugim zemljama EU-a u izvozu proizvoda s dodanom vrijednošću. Iako relativno malo, hrvatsko je tržište u potpunosti otvoreno i godinama bilježi veliku neravnotežu između uvoza i izvoza. Za snažniji iskorak u izvozu bit će potrebno omogućiti jaču institucionalnu podršku, u čemu HBOR ima jedinstvenu ulogu.

U Hrvatskoj postoji znatan potencijal za ostvarenje Cilja 7: čista i pristupačna energija, prvenstveno vezana za korištenje energije vjetrova, sunca, biomase, bioplina i hidroenergije, ali za daljnje poticanje projekata obnovljivih izvora energije i bolje korištenje trenutno dostupnih sredstava bit će potrebno osigurati veći obujam dugoročnijih izvora financiranja, koji i do sada nisu bili pretjerano dostupni na hrvatskom tržištu. Daleko veći izazov je postizanje ciljeva energetske učinkovitosti, s obzirom na to da su stambene zgrade najveći potrošači energije, a zatim slijedi potrošnja energije u prijevozu i naposljetku u industriji. Za osiguranje dugoročno održivog razvoja gospodarstva ključno je također održivo upravljanje

resursima i zaštita okoliša, o čemu posebno ovise turizam, poljoprivreda i ribarstvo. U kontekstu postizanja bolje ravnoteže između urbanog i ruralnog razvoja, prisutne su velike potrebe za ulaganjima u gospodarsku, komunalnu i socijalnu infrastrukturu.

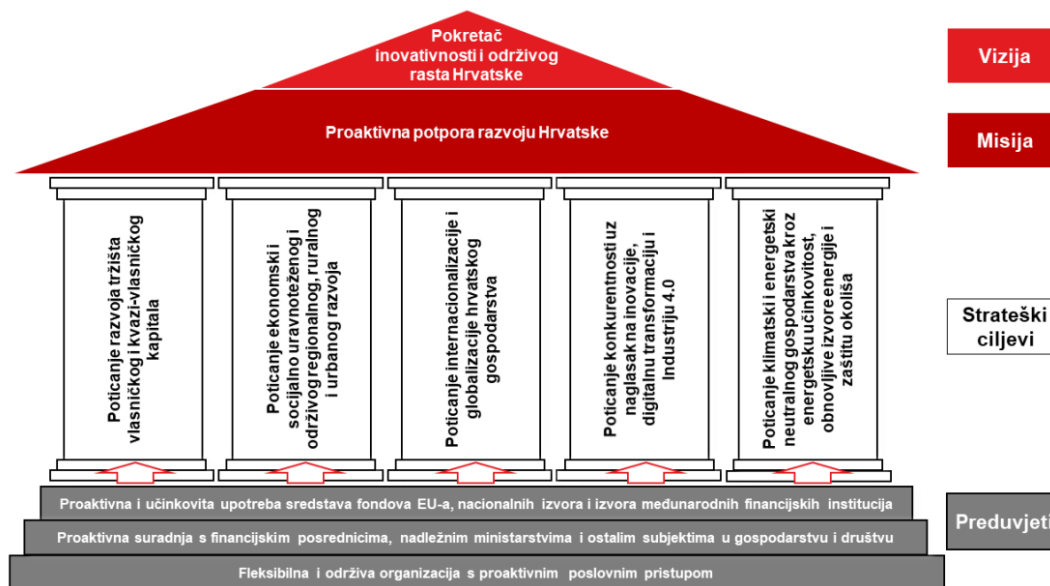
Sve navedeno prepoznato je kao prilika za redefiniranje i jačanje strateške razvojne uloge HBOR-a u okviru nove Strategije poslovanja za razdoblje od 2020. do 2024. kojom se dodatni naglasak stavlja na:

- Proaktivno, sustavno i održivo poticanje inovacijskog okruženja u Hrvatskoj,
- Poticanje razvoja financijskog tržišta,
- Poticanje održivog regionalnog socijalnog i ekonomskog razvoja,
- Poticanje ostvarivanja gospodarskih i ciljeva Vlade Republike Hrvatske,
- Ostvarivanje ciljeva Europske unije, 17 ciljeva održivog razvoja iz Programa UN-a za održivi razvoj do 2030. godine kao i klimatskih ciljeva utvrđenih Pariškim sporazumom.

Strategijom je definirana vizija prema kojoj HBOR u narednih pet godina treba postati

pokretač inovativnosti i održivog rasta Hrvatske

što treba postići proaktivnom potporom razvoju Hrvatske. Proaktivna potpora podrazumijeva aktivno praćenje i utvrđivanje potreba domaćeg tržišta, promjena na međunarodnim tržištima i stalnu interakciju s različitim dionicima. Cilj je pravovremeno prepoznati potrebe koje nisu na odgovarajući način prepoznate i valorizirane i na taj način raditi na smanjivanju tržišnih nedostataka. U cilju postizanja najvećih mogućih pozitivnih utjecaja na hrvatsko gospodarstvo i društvo kao i smanjivanja negativnih utjecaja, HBOR treba postići pet ključnih strateških ciljeva pod pretpostavkom ostvarenja organizacijskih i procesnih promjena.

Novi okvir za procjenu materijalnih utjecaja HBOR-a

Strategija poslovanja HBOR-a ključni je polazišni okvir za procjenu važnosti materijalnih utjecaja HBOR-a u kontekstu održivosti. U procesu izrade izvješća za 2019. godinu procjena važnosti utjecaja je uključila i provedbu istraživanja stavova internih i eksternih skupina javnosti što je omogućilo cjelovitu procjenu. Istraživanje je provedeno slijedom preporuka za kontinuirano unapređivanje kvalitete procesa određivanja važnosti pojedinih utjecaja HBOR-a i nefinancijskog izvještavanja općenito¹¹. Ovo je istraživanje korak dalje u oblikovanju internog sustava upravljanja održivošću i odgovornošću te unapređenju prakse upravljanja i izvještavanja o utjecajima aktivnosti HBOR-a na ukupan razvoj Republike Hrvatske i društva u cjelini, s ciljem daljnjeg jačanja transparentnosti djelovanja. U razdoblju od 3. ožujka do 17. ožujka 2020. provedeno je *online* istraživanje u kojem je sudjelovalo 137 ispitanika, od čega 86 predstavnika zaposlenika i menadžmenta HBOR-a i 51 eksterni sudionik. Eksterni sudionici bili su predstavnici korisnika usluga, nevladinih udruga, domaćih i stranih banaka, poslovnih udruženja, dobavljača i drugih¹².

Materijalni utjecaji i pristup upravljanju

Procjena materijalnih utjecaja HBOR-a obuhvatila je one utjecaje koji mogu „dovesti do snažnijeg gospodarskog i socijalnog rasta, stvaranja dodane vrijednosti te smanjenja negativnih gospodarskih, socijalnih i ekoloških kretanja na nacionalnoj i regionalnoj razini“¹³. Prema Načelima odgovornog bankarstva materijalni utjecaji su najznačajniji pozitivni i negativni okolišni, društveni i ekonomski utjecaji vezani za ciljeve održivog razvoja, Pariški sporazum o klimatskim promjenama i druge relevantne međunarodne okvire, kao što su Vodeća načela UN-a o poslovanju i ljudskim pravima (engl. *Guiding Principles on Business and Human Rights*).

Tijekom istraživanja vrednovani su sljedeći utjecaji i njihova važnost za postizanje vizije HBOR-a kao pokretača inovativnosti i održivog rasta:

- Financiranje - podrška poduzetništvu i razvoju
- Financiranje - podrška zaštiti klime i okoliša
- Odgovorno financiranje
- Usklađenost sa zakonskim i europskim propisima
- Transparentnost
- Inovacije i digitalna rješenja
- Zadovoljstvo korisnika
- Dijalog sa zaposlenicima¹⁴

---

¹¹ Slijedom usvajanja Akcijskog plana za održivi rast (održivo financiranje) i izrade taksonomije za klasifikaciju gospodarskih aktivnosti usmjerenih na održivost, nefinancijsko izvještavanje će doživjeti značajne promjene

¹² 102-43

¹³ Strategija poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje 2020. – 2024. (Strategija)

¹⁴ 102-47

Interni i eksterni pogled pokazao je značajno preklapanje vezano za ocjenu važnosti područja utjecaja **Zadovoljstva korisnika, Transparentnosti i Financiranje - podrška poduzetništvu i razvoju. Inovacije i digitalna rješenja** je područje s najmanje važnim utjecajem. U analizi i ocjeni materijalnih utjecaja u obzir se uzima i pristup upravljanju, odnosno ocjena proaktivnosti pristupa organizacije u upravljanju nekog utjecaja. Što aktivnije pristupa, to znači da njime bolje upravlja.

Ocjena važnosti materijalnih utjecaja

Interno - zaposlenici i menadžment

Eksterno - korisnici, banke, poslovna udruženja, nevladine udruge...

HBOR prema ocjenama svih ispitanika najaktivnije pristupa upravljanju u dva područja utjecaja: **Usklađenost sa zakonskim i europskim propisima i Financiranje - podrška poduzetništvu i razvoju** (pri čemu eksterni ispitanici daju bolju ocjenu pristupa upravljanju od internih). HBOR najmanje aktivno, prema ocjenama zaposlenika i menadžmenta upravlja **Zadovoljstvom korisnika**, a prema ocjenama eksternih ispitanika **Financiranju - zaštita klime i okoliša**.

Ocjena pristupa upravljanju materijalnim utjecajima

Interno - zaposlenici i menadžment

Eksterno - korisnici, banke, poslovna udruženja, nevladine udruge...

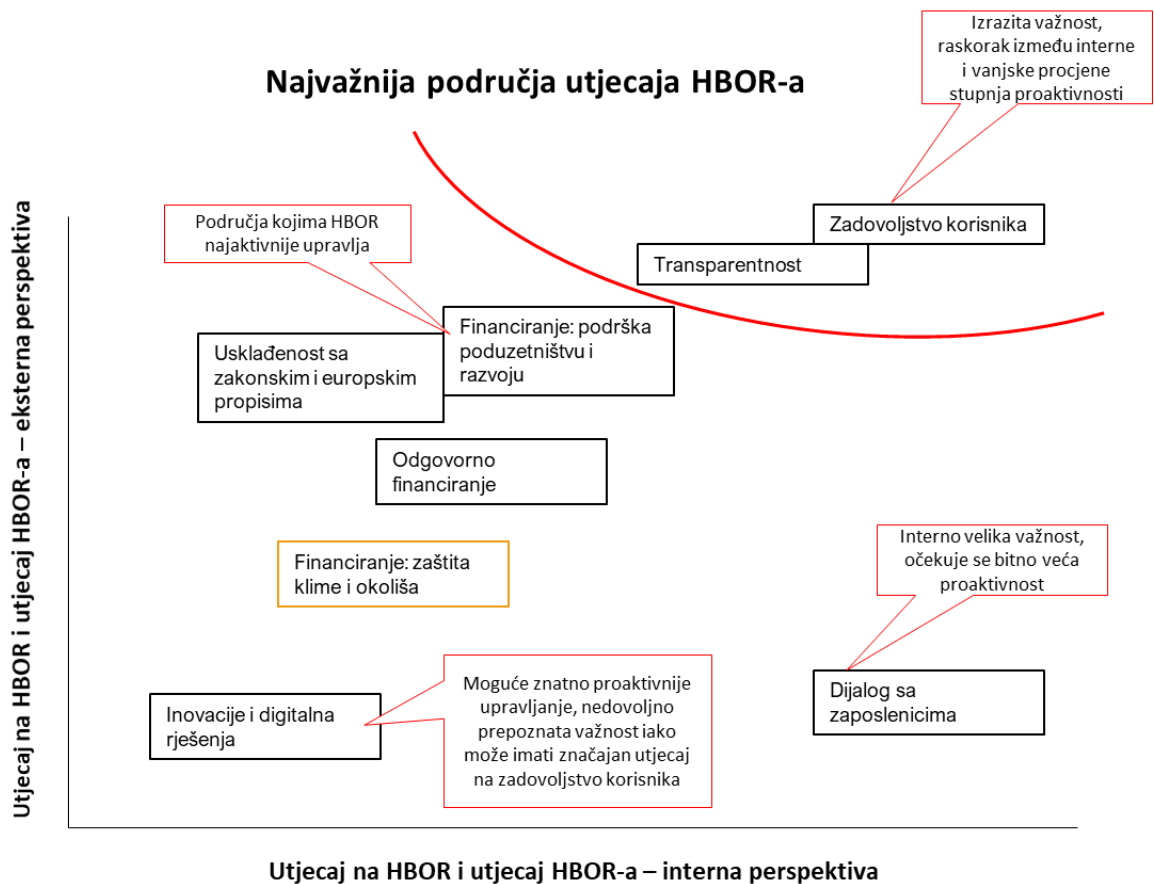

Područja utjecaja u kojima HBOR prema ocjenama zaposlenika i menadžmenta ima prostor za bitno aktivniji pristup¹⁵ upravljanju su **Zadovoljstvo korisnika**, **Odgovorno financiranje**, **Dijalog sa zaposlenicima**, **Transparentnost** te **Inovacije i digitalna rješenja** i **Financiranje - podrška zaštiti klime i okoliša**. Ta je slika donekle drugačija iz perspektive eksternih ispitanika koji su pozitivnije ocijenili razinu proaktivnosti upravljanja gore navedenim područjima, pogotovo u ocjeni izrazito aktivnog pristupa upravljanju.

¹⁵ Proaktivnost (proaktivan pristup) je u novoj Strategiji istaknut kao „jedna od ključnih vrijednosti koja će za HBOR biti iznimno važna u narednome petogodišnjem razdoblju“ te je definirana kao „proaktivan pristup u prikupljanju informacija putem istraživanja tržišta, komunikaciji s ključnim dionicima, razvoju i primjeni novih proizvoda, kao i predstavljanju HBOR-ovih učinaka na gospodarstvo u cjelini“

Matrica materijalnih utjecaja HBOR-a^{16 17}

Rezultati istraživanja, zajedno sa širim kontekstom, posebno u odnosu na politike EU-a vezane za održivo financiranje i novu Strategiju poslovanja HBOR-a predstavljeni su u okviru online radionice za članove užeg tima 24. travnja 2020. Tijekom radionice sudionici su istaknuli da bi prilikom predstavljanja rezultata Upravi HBOR-a poseban naglasak trebalo staviti na potrebu aktivnijeg upravljanja dijaloga sa zaposlenicima. Dodatno, održan je i poseban konzultativni sastanak sa savjetnicom Uprave na kojem su predstavljeni i prokomentirani rezultati istraživanja.

¹⁶ 102-44

¹⁷ 102-47

Jasna poveznica između strateškog usmjerenja HBOR-a i Ciljeva održivog razvoja

Ispitanici su također poručili HBOR-u da postoji jasna poveznica između ciljeva održivog razvoja i djelovanja HBOR-a usmjerenog na ostvarivanje četiri strateška cilja definirana u Strategiji poslovanja Hrvatske banke za obnovu i razvitak za razdoblje 2020. – 2024. Rezultati također upućuju na to da HBOR ima daleko veći (mogući) utjecaj kroz Financiranje: zaštita klime i okoliša nego što to percipiraju zaposlenici i menadžment, jer je najveći broj eksternih ispitanika, njih 60,78 %, ocijenilo da HBOR može doprinijeti ostvarenju Cilja 7: Pristupačna i čista energija, dok je na drugom mjestu s 54,90 % po ocjeni najvećeg mogućeg doprinosa Cilj 8: Dostojanstveni rad i gospodarstveni rast.

Strateški ciljevi	Ciljevi održivog razvoja kojima HBOR može najviše doprinijeti / na koje pozitivno utječe
Poticanje razvoja tržišta vlasničkog i kvazi-vlasničkog kapitala	
Poticanje konkurentnosti, uz naglasak na inovacije, digitalnu transformaciju i industriju 4.0	
Poticanje ekonomski i socijalno uravnoteženog i održivog regionalnog, ruralnog i urbanog razvoja	
Poticanje klimatski i energetske neutralnog gospodarstva kroz energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i zaštitu okoliša	

Može se zaključiti da u svjetlu nove Strategije poslovanja, HBOR u skladu sa svojim novim mandatom direktno doprinosi ostvarenju dva cilja održivog razvoja, a na strateškoj razini četiri cilja.

 	Direktan doprinos
   	Strateški i sektorski doprinos

Zadovoljstvo korisnika

Objedinjavanjem pojedinih programa kreditiranja i smanjivanjem njihovog ukupnog broja, jasnije su prikazani uvjeti i kriteriji, te je klijentima pojednostavljen odabir odgovarajućeg programa kreditiranja za njihov projekt.

Bolje razumijevanje i snalaženje u kreditnim programima

Slijedom opsežne analize ponude proizvoda i usluga provedene tijekom 2018. godine na temelju koje je 25 različitih kreditnih programa sažeto u 9 glavnih grupa programa, od 1. svibnja 2019. godine počela je njihova primjena. To su Poduzetništvo mladih, žena i početnika, Priprema izvoza, Investicije privatnog sektora, Investicije javnog sektora, EU projekti, Obrtna sredstva, Kredit kupcu, Kredit dobavljača i Financijsko restrukturiranje. Cilj je ove promjene bio omogućiti lakše snalaženje poduzetnika u HBOR-ovim programima.

„Iz direktnog kontakta s korisnicima svjedočimo boljem razumijevanju i lakšem snalaženju u novim programima i pripadajućim dokumentima u odnosu na stare na koje su se nadovezivale pojedine privremene mjere. Sad je to ugrađeno u same programe, nema toliko upita za pojašnjenjem, korisnici su sigurniji u odabir odgovarajućeg programa i u transparentnost uvjeta i kriterija. Korisnici su također zadovoljni bržim procesom od inicijalnog upita do odobrenja čemu je doprinijelo lakše snalaženje, a time i odabir te olakšana odluka za apliciranje na kredit. Drugim riječima, skraćen je period od inicijalnog upita do odobrenja.“¹⁸

Direkcija za razvoj

Digitalizacija kreditnih zahtjeva

Uz nove opise programa koji su pojednostavljeni, skraćeni i međusobno usklađeni, omogućena je efikasnija digitalizacija procesa obrade kreditnih zahtjeva. Tijekom 2019. godine započela je digitalizacija obrade zahtjeva za kredit od inicijalnog upita potencijalnog korisnika, preko zahtjeva, pa do donošenja odluke i sklapanja ugovora (tzv. *loan origination*). Dio ovog procesa, inicijalni upit, već je digitaliziran i radi na produkciji, a do završetka cjelokupnog projekta trebat će još najmanje jedna i pol godina.

The image shows a digital form for a credit application. At the top, the HBOR logo is displayed, followed by the text 'HRVATSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVITAK'. Below this, the title 'Kreditni upit' is shown. There are two buttons: 'Prijava' and 'Registracija'. The form is divided into two steps: '1. Korisnički podaci' and '2. Zaporka'. Under step 1, there are two input fields for 'Korisničko ime ili e-adresa'. Under step 2, there is an input field for 'Zaporka'. At the bottom right, there is a 'Dajje' button and a red link for 'Zaboravljena zaporka'.

¹⁸ 417-1

S novim područnim uredom u Varaždinu HBOR je povećao svoju regionalnu prisutnost u Hrvatskoj

HBOR putem područnih ureda provodi aktivnosti usmjerene na savjetovanje i informiranje poduzetnika o korištenju HBOR-a kao izvora financiranja za pokretanje poslovanja, rasta i razvoja. Otvaranjem novog područnog ureda u Varaždinu za regiju sjeverozapadne Hrvatske u listopadu 2019. godine HBOR je proširio svoju mrežu područnih ureda s pet na šest. Ovaj ured svojim uslugama pokriva Bjelovarsko-bilogorsku, Međimursku, Koprivničko-križevačku, Krapinsko-zagorsku i Varaždinsku županiju. Time je HBOR povećao svoju regionalnu prisutnost. Osim sjeverozapadne Hrvatske, HBOR djeluje u području Dalmacije, Istre, Primorja i Gorskog Kotara, Like, Slavonije i Baranje. Područni uredi imaju važnu ulogu u edukaciji poduzetnika, posebno onih koji tek razmišljaju o ulasku u poduzetništvo, kao i suradnji s predstavnicima lokalnih vlasti koji investicijama stvaraju preduvjete za povećanje gospodarskih aktivnosti.

Povoljniji uvjeti kreditiranja

HBOR u svojim temeljnim dokumentima i svakodnevnom radu stavlja veliki naglasak na poticanje izvoza. U svakodnevnom radu i kontaktu Sektora kreditiranja s klijentima pokazalo se da je velikom broju izvoznika otežano dobivanje povoljnih uvjeta kreditiranja te je slijedom ovih povratnih informacija HBOR proveo procjenu učinaka relaksacije kriterija. Procjena je pokazala da bi značajan broj uspješnih izvoznika mogao još povoljnijim kreditima postići bolju konkurentnost na inozemnim tržištima, nakon čega su izmijenjeni Opći kriteriji prihvatljivosti korisnika kredita koji izvoznicima omogućuju postizanje bolje konkurentnosti na inozemnim tržištima, a samim time i povoljniju kamatnu stopu za investicijske kredite u privatnom sektoru.

Transparentnost

HBOR ima više različitih mehanizama za informiranje različitih skupina javnosti o poslovanju i načinu donošenja odluka koji imaju utjecaj na okoliš i društvo, pri čemu se rukovodi zakonskim propisima, sektorskim praksama i standardima multilateralnih financijskih institucija. Ovi se mehanizmi preispituju i unapređuju slijedom:

- pitanja i zabrinutosti pojedinih skupina javnosti, uz uvažanje dvojnog karaktera HBOR-a kao financijske i javne institucije,
- nove Strategije poslovanja za razdoblje 2020. - 2024. u kojoj se navodi da će HBOR u svojim aktivnostima „posebnu pozornost posvetiti ostvarivanju ciljeva postavljenih UN-ovom *Agendom 2030* za održivi razvoj kao i najnovijih klimatskih ciljeva utvrđenih Pariškim sporazumom“, te
- interesa javnosti za kriterije na temelju kojih provodi analitičke preglede (*engl. screening*) dokumentacije i donosi odluke o kreditiranju i osiguranju pojedinih projekata.¹⁹

Tijekom 2019. godine upravo su pojedine nevladine organizacije koje djeluju u Hrvatskoj i EU od HBOR-a tražile da preispita svoje procedure i pristup izvještavanju i transparentnosti, provođenju analitičkih pregleda pojedinih projekata vezano za okolišne i društvene kriterije (s posebnim naglaskom na procjenu rizika vezano za ljudska prava, okoliš i korupciju) te pozvale HBOR da objasni svoj pristup upravljanju klimatskim promjenama i eksplicitno se ogradi od financiranja fosilnih projekata. Slijedom Preporuka Europskog ombudsmana u slučaju 212/2016/JN za godišnje izvještavanje o radu izvozno-kreditnih agencija država članica koje izrađuje Europska komisija²⁰, države članice pozvane su unaprediti kvalitetu i opseg izvještaja koji svake godine države članice podnose Europskoj komisiji. Također, HBOR je pozvan da unapredi svoje izvozno-kreditne aktivnosti u skladu s Preporukama Vijeća o zajedničkom pristupu kreditiranju i osiguranju izvoza od strane države i dubinskoj procjeni okolišnih i društvenih utjecaja i rizika Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) (Preporuke Vijeća OECD-a).²¹

Slijedom ovih poziva te politika i praksi drugih izvozno-kreditnih institucija HBOR je analizirao svoje prakse u dijelu obrade i odobrenja zahtjeva za izvozno osiguranje i kreditiranje. Analiza je pokazala da postoji potreba za definiranjem operativnih procedura kako bi se svrhovitije ugradile Preporuke Vijeća OECD-a. Utvrđeno je da poseban naglasak treba staviti na identifikaciju utjecaja projekata, analizu prikupljenih podataka, prijedloge budućeg praćenja, donošenja odluka o (ne)praćenju izvozne transakcije, javnu objavu, izvještavanje i drugo.²² Također, prepoznata je potreba za različitim ekspertnim dubinskim znanjima, pa su identificirani ključni interni nositelji operativnih unapređenja HBOR-ovog postupanja vezano

---

¹⁹ 417-1

²⁰ Europska komisija bi trebala izmijeniti obrazac izvještavanja s ciljem poboljšanja metode izvještavanja kako bi joj se omogućila procjena je li izvozno-kreditna agencija neke države članice propustila poštivati ciljeve i obaveze EU-a te bi trebala osmisliti metodologiju za izvještavanje o nefinancijskih temama.

²¹ Recommendation of the Council on Common Approaches for Officially Supported Export Credits and Environmental and Social Due Diligence (The “Common Approaches”)

²² 102-11

za primjenu Preporuka Vijeća OECD-a. Predviđeno je da bi cijeli postupak unapređenja mogao biti finaliziran u 2020 godini.

HBOR aktivno prati problematiku zahtjeva Europskog ombudsmana za unapređenje metodologije i procedura koje koriste države članice kad jednom godišnje podnose izvještaj Europskoj komisiji o radu svojih izvozno-kreditnih agencija²³. Pri tome koristi nekoliko izvora informacija: objave Europskog ombudsmana, informacije koje dobiva od nevladinih organizacija, kao i informacije koje dobiva kao član hrvatske delegacije u Radnoj skupini za izvozne kredite Vijeća EU. HBOR je analizirao i prijedlog novog obrasca putem kojeg bi izvozno-kreditne agencije trebale na godišnjoj razini izvještavati Europsku komisiju o svom radu temeljem Uredbe 1233/2011²⁴. U analizi prijedloga novog obrasca uzeti su u obzir zakonski zahtjevi, postojeća praksa i kapaciteti HBOR-a te je ocijenjeno da su prihvatljive djelomične izmjene u postojećem obrascu izvještavanja o radu izvozno-kreditnih agencija. Tema revizije sadržaja obrasca bit će na dnevnom redu sjednica Radne skupine za izvozne kredite Vijeća EU u 2020.

Dodatno, nova Strategija poslovanja potaknula je potrebu izrade i usvajanje posebne politike o mjerama borbe protiv klimatskih promjena i smanjenju CO₂ emisija te potrebu identifikacije i ugradnje klimatskih rizika u interne akte i postupanja. Ova posebna politika bit će definirana u okviru strateškog operativnog plana za provedbu strateškog cilja Poticanje klimatski i energetski neutralnog gospodarstva. Procijenjeno je, s obzirom na složenost problematike i postojeće kapacitete, da će za njeno definiranje biti potreban određeni period, pa će slijed potrebnih aktivnosti biti definiran tijekom 2020. godine.

Vezano za zahtjeve za pristup informacijama, HBOR je od 1. siječnja 2019. uskladio svoje procese i dokumentaciju sukladno presudi Vrhovnog suda. Nova praksa davanja informacija o izravnim korisnicima plasmana HBOR-a obuhvaća četiri kategorije informacija: naziv izravnog korisnika, iznos, namjenu i naziv projekta. Također, Ured Uprave vodio je postupak primanja, pregleda i davanja odgovora na pitanja, upozorenja i informacije pojedinih nevladinih organizacija te je nakon konzultacija sa relevantnim internim stručnim službama na predmetne upite i pravovremeno odgovarao.

---

²³ [Recommendation of the European Ombudsman in case 212/2016/JN on the European Commission's annual reviewing of Member States' export credit agencies](#)

²⁴ Checklist for Reporting according to Regulation (EU) 1233/2011

Financiranje | podrška poduzetništvu i razvoju

Najbrojniji korisnici HBOR-ovih kredita tijekom 2019. godine bili su mali i srednji poduzetnici kojima je odobreno 1640 kredita, odnosno 89 posto ukupno odobrenih kredita u iznosu od 1,65 milijarde kuna

Europski investicijski fond i Hrvatska banka za obnovu i razvitak u siječnju 2019. godine pokrenuli su Croatian Growth Investment Programme, više od 70 milijuna eura vrijedan program zajedničkog ulaganja u fondove rizičnog kapitala i su-investiranje s fondovima.

Dodatno snižavanje kamatnih stopa i naknada

Smanjenjem broja kreditnih programa, za veliki dio poduzetnika i korisnika iz javnog sektora snižene su kamatne stope i smanjene naknade:

- za tržišno konkurentne poduzetnike koji se bave djelatnostima od posebnog interesa: poljoprivredom i ribarstvom, prerađivačkom industrijom ili računalnim programiranjem uvedena je kamatna stopa od 1,5 %,
- u programu Priprema izvoza umjesto dotadašnjih 2, odnosno 3 %, kamatna stopa, koja ovisi o kreditnom rangu poduzetnika i kolateralizaciji, sada može biti već od 1,75 %,
- kamatna stopa za kreditiranje obrtnih sredstava s postojećih 4 % snižena je na 3,5 % za dugoročne i 2 % za kratkoročne kredite,
- javni sektor, ovisno o području ulaganja, investicije može kreditirati po kamatnoj stopi od 1,75 % ili 2 % bez naknade za rezervaciju sredstava,
- privremena mjera sniženja naknade za obradu zahtjeva na 0,5 % postala je trajna,
- omogućeno je snižavanje kamatne stope za 0,20 postotna boda za male i srednje poduzetnike i srednje kapitalizirana društva koja zapošljavaju ili osposobljavaju mlade osobe (Inicijativa za zapošljavanje mladih Europske investicijske banke).

Potpura inovativnim poduzećima kroz fond FRC2 Croatia Partners

FRC2 Croatia Partners SCSp je fond rizičnog kapitala koji je osnovan dijelom iz sredstava ESIF Financijskih instrumenta kroz suradnju s Europskim investicijskim fondom (EIF), a dijelom iz sredstava privatnih ulagatelja. HBOR je u lipnju 2019. godine, nakon provedenih internih analiza i odobrenja, postao jedan od ulagatelja u fond, no ne sudjeluje u odabiru poslovnih subjekata u koja će fond ulagati.

Fond se sastoji od dvije komponente:

- akcelatorskog programa namijenjenog inovativnim start-upovima koji imaju samo poslovnu ideju (Start-up škola) ili prototip (Akcelerator) i

- ulaganja vlasničkog kapitala (VC) namijenjenog poduzećima koja već posluju, imaju prve kupce i koja su već prošla ranu fazu razvoja.

Fond ulaže u poduzeća u Republici Hrvatskoj u najranijim fazama razvoja koja imaju potrebnu inovativnost i želju za uspjehom. Od osnivanja u lipnju 2019. pa sve do kraja 2019. godine fond je pregledao više od 700 prilika za ulaganje, završen je prvi akceleratori program te je u 33 investicije uloženo gotovo 6,5 milijuna eura.

CROGIP

EIF i HBOR su u siječnju 2019. godine potpisali ugovor kojim je pokrenut *Croatian Growth Investment Programme* (CROGIP). CROGIP inicijativa ima za cilj potaknuti ulaganja u mala i srednja te srednje kapitalizirana poduzeća u vrijednosti od najmanje 70 milijuna eura. Ovom zajednički razvijenom programu EIF i HBOR doprinose svaki s po 35 milijuna eura. Očekuje se da će CROGIP katalizirati dodatna ulaganja u fondove i poduzeća. CROGIP je pokrenut u okviru *EIF-NPI Equity* platforme i Investicijskog plana za Europu. *EIF-NPI Equity* platforma je suradnička inicijativa Europskog investicijskog fonda (*European Investment Fund – EIF*) koja ima za cilj malim, srednjim i većim poduzećima osigurati bolji pristup sredstvima, pomoći u defragmentizaciji tržišta dionica i potaknuti usklađivanje nacionalnih, EU i privatnih izvora financiranja. HBOR je ovoj inicijativi pristupio 2016. godine.

EIF i HBOR zajednički će ulagati sredstva u:

- fondove rizičnog kapitala kojima će upravljati društva koja odabere EIF sukladno svojim metodologijama, te
- su-investiranje uz fondove koji već imaju uspostavljen odnos s EIF-om i pozitivne reference.

EIF će omogućiti ulaganje u fondove i su-investiranje odabranim društvima za upravljanje s pozitivnim referencama prema kriterijima koje je HBOR unaprijed definirao kroz CROGIP. Osim EIF-ovih kriterija za odabir, fondovi moraju zadovoljiti uvjet da u svojoj investicijskoj strategiji imaju utvrđeno da će najmanje 70 posto ukupnih ulaganja fonda uložiti u društva koja su osnovana u Republici Hrvatskoj i koja najveći dio poslovanja obavljaju u Republici Hrvatskoj i/ili koja će planiranim ulaganjima započeti dugoročno poslovanje u Republici Hrvatskoj pri tome zapošljavajući značajan broj domaćih radnika.

Novi financijski instrumenti

HBOR je tijekom 2019. godine provodio četiri financijska instrumenta, od kojih su privatnom sektoru bili namijenjeni ESIF Krediti za rast i razvoj i Investicijski krediti za ruralni razvoj. Kroz ESIF Kredite za rast i razvoj omogućavaju se povoljna sredstva za dugoročne investicijske kredite mikro, malim i srednjim poduzetnicima pri čemu se 50 % kredita iz izvora Europskih strukturnih i investicijskih fondova (ESIF) financira po kamatnoj stopi od 0 %, a drugih 50 %

kredita iz izvora poslovne banke financira po tržišnoj kamatnoj stopi koju utvrđuje poslovna banka. Mikro, mali i srednji poduzetnici poljoprivrednog, prerađivačkog i šumarskog sektora mogu financirati svoje aktivnosti putem Investicijskih kredita za ruralni razvoj, s kamatnom stopom od 0 % za 50 % kredita, dok se drugih 50 % kredita financira po tržišnoj kamatnoj stopi koju utvrđuje poslovna banka. Ovaj financijski instrument je potencijalnim korisnicima dostupan od rujna 2019. godine.

Suradnja s HAMAG-BICRO-om – pojedinačna jamstva za ruralni razvoj

U 2019. godini HBOR je proširio svoju poslovnu suradnju s HAMAG-BICRO-om na način da se uključio u dva nova HAMAG-BICRO jamstvena programa:

- **ESIF pojedinačna jamstva za ruralni razvoj**, kojima se, mikro, malim i srednjim subjektima u poljoprivrednom, prerađivačkom i šumarskom sektoru želi olakšati pristup financiranju putem financijskih institucija koje će im dati jamstvo za pokriće dijela glavnice kredita ili leasinga u skladu s uvjetima Programa ruralnog razvoja RH za razdoblje od 2014. do 2020. godine. Minimalno trajanje jamstva je 12 mjeseci, a maksimalno 15 godina, a maksimalni iznos jamstva je 1,3 milijuna eura. Pojedinačna jamstva sufinancirana su sredstvima Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj. Jamstva je moguće dobiti za sve lokacije u Hrvatskoj, osim za gradove Zagreb, Osijek, Rijeka i Split.
- **Program PLUS**, jamstveni program u okviru kojeg se izdaju jamstva za pokriće dijela glavnice kredita ili leasinga subjektima malog gospodarstva koji uspješno posluju, čime se mikro, malim i srednje velikim subjektima malog gospodarstva olakšava pristup financiranju putem financijskih institucija. Programom su obuhvaćene tri mjere: investicije, obrtna sredstva i kupnja poslovnih udjela.

Suradnja sa županijama i gradovima – subvencija kamatne stope

HBOR je uspostavio i suradnju i s pojedinim županijama i gradovima u okviru koje poduzetnici koji ulažu na tom području mogu računati na subvenciju kamatne stope na kredite HBOR-a iz sredstava županija ili grada. Tako je tijekom 2019. godine poduzetnicima koji ulažu na području Osječko-baranjske županije te Grada Preloga omogućeno kreditiranje uz kamatnu stopu već od nula posto, a poduzetnicima na području Istarske županije jedan posto.

U Osječko-baranjskoj županiji osigurana su sredstva u okviru dva programa kreditiranja: Poduzetništvo mladih, žena i početnika i Investicije privatnog sektora. Uz subvenciju Osječko-baranjske županije kamata na kredite Poduzetništvo mladih, žena i početnika iznosila je nula posto, a za investicije privatnog sektora između nula i 0,8 %, uz subvenciju od 2 %. Ukupni kreditni potencijal iznosi 90 milijuna kuna. Suradnjom s Gradom Prelogom također su obuhvaćena dva kreditna programa: Poduzetništvo mladih, žena i početnika i Investicije privatnog sektora kojima je Grad Prelog cijelo vrijeme trajanja kredita omogućio beskamatno kreditiranje za pokretanje ili razvoj poduzetništva. Kreditni potencijal iznosi 5 milijuna kuna. U okviru suradnje s Istarskom županijom ostvaren je kreditni potencijal u iznosu od 60 milijuna kuna, uz subvenciju kamate s 1 postotnim bodom tijekom trajanja

kredita iz programa Poduzetništvo mladih, žena i početnika. Ovim sredstvima kreditiraju se mali i srednji poduzetnici, obrtnici i zadruga. Tijekom 2020. godine ovakva suradnja ostvarena je i s nizom drugih gradova i županija.

Podizanje kvalitete smještaja kreditiranjem privatnih iznajmljivača

U veljači 2019. godine Ministarstvo turizma, HBOR i poslovne banke potpisali su Sporazum o poslovnoj suradnji u provedbi kreditiranja privatnih iznajmljivača. Cilj ovog programa je ujednačavanje standarda smještajnih objekata u kojima se pružaju ugostiteljske usluge u domaćinstvu, podizanje razine kvalitete i dodatne ponude privatnog smještaja. Financiranje se temelji na kreditnim sredstvima HBOR-a, dok Ministarstvo turizma subvencionira kamatnu stopu u visini od 1 % godišnje za cijelo vrijeme trajanja kredita što omogućuje da kamatna stopa za krajnje korisnike kredita iznosi 2 % za kredite u kunama koji su ugovoreni uz valutnu klauzulu vezanu za EUR, odnosno 2,7 % za kredite odobrene u kunama.

Podrška izvoznima i poslovi osiguranja izvoza

Hrvatske izvoznike HBOR je tijekom 2019. godine podržao u 839 projekata s ukupnim iznosom od 2,75 milijarde kuna: izvoznima su po svim programima odobrena ukupno 292 kredita u iznosu od 1,56 milijarde kuna, a kroz police osiguranja izvoza osigurana su 536 izvozna posla u vrijednosti od 1,14 milijarde kuna i odobreno je 11 izvoznih bankarskih garancija po nalogu izvoznika u iznosu od 48,74 milijuna kuna.

Najveći porast interesa zabilježen je za program osiguranja izravnih isporuka roba i usluga u okviru kojeg se uglavnom osigurava izvoz kapitalne opreme i pratećih usluga uz duže rokove naplate. Rast od gotovo 400 % rezultat je rasta svijesti tržišta o potrebi osiguranja naplate kod srednjoročno-dugoročnih izvoznih projekata. Unutar programa osiguran je izvoz telekomunikacijske opreme i usluga na tržišta Kube i Bjelorusije, izvoz transformatora na tržišta Mađarske i Španjolske, izvoz dijelova broda u Italiju te izvoz tramvaja u Latviju.

Banke su okviru programa osiguranja kredita za pripremu izvoza dobile mogućnost financiranja obrtnih sredstava izvoznika u fazi proizvodnje robe za izvoz, a izvoznima je omogućeno dobivanje kredita koje inače ne bi bilo moguće realizirati zbog nedostatnosti kolaterala. Tijekom 2019. godine HBOR je bankama odobrio osiguranje kredita u visini od 397,24 milijuna kuna kojim je podrška pružena izvoznima iz sektora brodogradnje, proizvodnje metalnih konstrukcija, ribarstva, IT industrije, proizvodnje teretnih vagona te elektroda i žica za zavarivanje.

Za male i srednje izvoznike s godišnjim prometom od 2 milijuna eura i one koji tek počinju s prodajom svojih proizvoda i usluga na inozemnom tržištu HBOR je tijekom 2019. godine odobrio osiguranje u ukupnom iznosu od 2,08 milijuna kuna. Većina podržanih poslova odnosila se na izvoz roba i usluga iz sektora prerađivačke industrije te izvoz poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Najveći osigurani izvozni promet ostvaren je prema kupcima u Sloveniji, Italiji, SAD-u, Švicarskoj i Bosni i Hercegovini.

Studije slučaja

Osiguranje izgradnje i isporuke visokotlačnog parnog kotla s ložištem i integriranim proizvođačem pare i parnom turbinom

Đuro Đaković TEP d.o.o. (ĐĐ TEP) je 2018. godine u konzorciju s GORENJE PROJEKTOM d.o.o. Slovenija s kupcem KOLIČEVO KARTON d.o.o. Slovenija (KOLIČEVO KARTON) zaključio ugovor o izgradnji i isporuci visokotlačnog parnog kotla s ložištem i integriranim proizvođačem pare i parnom turbinom. Kupac KOLIČEVO KARTON bavi se proizvodnjom papira i papirnih ploča te je jedini proizvođač prevučenog kartona u Sloveniji izrađenog od posebnih vlakana i recikliranog papira. Za njegove potrebe radi se visokotlačni parni kotao koji će se ugraditi u kogeneracijsko postrojenje kako bi u okviru vlastitih pogona proizvodio toplinsku i električnu energiju.

ĐĐ TEP izrađuje, isporučuje i instalira komponente postrojenja te izrađuje konačno izvješće za tlačnu opremu s dodatcima i priručnicima, te atestno tehničku dokumentaciju s ugovorenom vrijednošću radova od 7,25 milijuna eura. Završetak radova je planiran do kraja 2020. godine. HBOR kao banka izdavatelj garancija je ĐĐ TEP-u izdao činidbene garancije, a HBOR kao osiguratelj je izdao police osiguranja kojima se osigurava rizik plaćanja po tim garancijama u slučaju poziva korisnika na plaćanje. Ovom se policama ĐĐ TEP štiti od gubitaka u slučaju da do poziva na plaćanje po garanciji dođe unatoč urednom izvršenju njegovih obveza ili uslijed nastupa nekog političkog rizika ili više sile, dok se banka osigurava od rizika izvoznika.

GDPR

ĐURO ĐAKOVIĆ
TERMOENERGETSKA
POSTROJENJA D.O.O.

O nama ▾ | Proizvodi i usluge ▾ | Reference | Novosti | Karjera ▾ | **KONTAKT** | Q

98 GODINA DUGA TRADICIJA

Đuro Đaković Termoenergetska postrojenja d.o.o. (ĐĐ TEP) je poduzeće sa skoro 100-godišnjom tradicijom proizvodnje kotlovskih postrojenja za sve vrste goriva i s najzahtjevnijim parametrima

[Pročitajte više](#)

7 PRISTUPAČNA I ČISTA ENERGIJA

9 INDUSTRIJA, INOVACIJE I INFRASTRUKTURA

Uređenje i opremanje sirane kapaciteta prerade 500 litara mlijeka na dan u Poljoprivrednoj zadruzi Loznati

Poljoprivrednu zadrugu Loznati, u mjestu Loznati na otoku Cresu osnovalo je sedam rodbinski povezanih zadrugara 2008. godine kako bi osigurali opskrbu izvorne otočke creske janjetine za potrebe Ugostiteljskog obrta „Bukaleta“ u vlasništvu jednog od zadrugara. Želeći postići prepoznatljivost i dobivanje vrhunske kvalitete mesa, zadruga 2010. godine započinje s ekološkim načinom uzgoja, a kao logičan nastavak proizvodnje uslijedila je ideja prerade mlijeka, proizvodnje sira i skute. Ideju prerade ovčjeg i kozjeg mlijeka u Creski sir (ovčji), skutu, jogurt, voćni jogurt, tvrdi kozji sir i kozju skutu te miješani kozji i ovčji tvrdi sir, zadruga je pretočila u projekt izgradnje, uređenja i opremanja sirane kapaciteta prerade 500 litara mlijeka na dan. Projekt je financiran uz pomoć kredita HBOR-a po programu Kreditiranje EU projekata mjera ruralnog razvoja, ribarstva i vinske omotnice u iznosu od 3,1 milijuna kuna, uz pomoć bespovratnih sredstava iz EU fondova u iznosu od 1,3 milijuna kuna, a dijelom vlastitim sredstvima. Projekt je započeo je u travnju 2019. godine, a završetak je predviđen u lipnju 2020. godine. Zajedno s pokretanjem novih aktivnosti, zadruga planira i zaposliti dva nova radnika u sirani.

NOVE VJESTI

PROJEKT UKUPNO VRIJEDAN VIŠE OD PET MILIJUNA KUNA: Poljoprivredna zadruga Loznati s otoka Cresa gradi siranu!

AUTOR: Hina OBJAVLJENO: 02.04.2019. u 12:00

Financiranje | podrška zaštiti klime i okoliša

Poticanje održivog, klimatski i energetske neutralnog gospodarstva u novoj je Strategiji poslovanja HBOR-a prepoznato kao jedan od strateških ciljeva u skladu s ciljevima održivog razvoja UN-a i klimatskim ciljevima Pariškog sporazuma zbog čega će HBOR u narednih pet godina pružati snažniju podršku javnim i poslovnim subjektima u promicanju energetske učinkovitosti, obnovljivih izvora energije i zaštite okoliša.

Poticanje zaštite okoliša jedna je od HBOR-ovih prioritarnih djelatnosti definiranih u Statutu HBOR-a i Zakonu o HBOR-u. Aktivnosti koje imaju negativan utjecaj na okoliš, a koje nisu u značajnijoj mjeri ublažene ili kompenzirane, nisu prihvatljive za financiranje ni po jednom programu ili proizvodu HBOR-a.²⁵ Poticanje projekata zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije neke su od ciljanih namjena HBOR-ovih programa kreditiranja Investicije privatnog sektora i Investicije javnog sektora. Svi projekti koje HBOR financira pripremljeni su i provode se u skladu s važećim nacionalnim zakonskim propisima i HBOR-ovim kriterijima prihvatljivosti, a dodatno se pregledavaju i s obzirom na pojedine okolišne i društvene rizike. U financiranju projekata koje HBOR direktno provodi proceduru ocjene utjecaja projekata na okoliš (engl. *screening*) provodi Direkcija tehničkih analiza i zaštite okoliša, pri čemu se projekti svrstavaju u kategorije rizika oznaka A, B ili C.

Ocjena se provodi temeljem Upitnika zaštite okoliša²⁶ koji je sastavni dio obvezne dokumentacije za podnošenje zahtjeva za izravno kreditiranje za programe Poduzetništvo mladih, žena i početnika, Investicije privatnog sektora, Investicije javnog sektora i EU projekti. U slučaju kreditiranja putem poslovnih banaka, one utjecaj na okoliš provjeravaju sukladno njihovim metodologijama, ali prema potrebi utjecaj na okoliš može analizirati i HBOR. Ako je riječ o kreditiranju iz izvora posebnih financijskih institucija, pri izradi mišljenja o utjecaju projekta na okoliš, uzimaju se u obzir i Preporuke OECD-a te standardi tih posebnih financijskih institucija. S primjenom novih 9 glavnih grupa programa provedene su i dodatne prilagodbe informacijskog sustava s ciljem bolje identifikacije i praćenja projekata. Tako je moguće identificirati projekte koji se mogu svrstati u kategoriju zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije.

---

²⁵ Opći kriteriji prihvatljivosti HBOR-a je interni akt koji definira općenite značajke, ograničenja i posebnosti koji se primjenjuju kod kreditiranja projekata/klijenata prema sedam programa kreditiranja. Aktivnosti s negativnim utjecajem na okoliš ne smiju se financirati u svim programima i proizvodima HBOR-a.

²⁶ Upitnik o zaštiti okoliša sadrži pitanja o profilu podnositelja zahtjeva i njegovim politikama upravljanja okolišem, politici kvalitete upravljanja ili politici zaštite zdravlja i sigurnosti; profilu lokacije, povijesti lokacije te postojećim aktivnostima na lokaciji, sve s aspekta zaštite okoliša, te stanju okoliša, zraku i ispuštanju otpadnih emisija, upotrebi vode, ispuštanju otpadnih voda te nastajanju i gospodarenju otpadom.

Iznimno uspješna provedba ESIF kredita za energetska učinkovitost

Tijekom 2019. godine HBOR je nastavio s iznimno povoljnim uvjetima financiranja unapređivanja energetske učinkovitosti u zgradama javnog sektora i osiguranja ušteda u sustavu javne rasvjete.

ESIF Krediti za energetska učinkovitost u zgradama javnog sektora

Ovi su krediti usmjereni na postizanje smanjenja potrošnje energije za grijanje i/ili hlađenje na godišnjoj razini od najmanje 50 posto uz iznimno povoljne uvjete. Krediti su namijenjeni jedinicama lokalne ili područne (regionalne) samouprave, javnim ustanovama ili ustanovama koje obavljaju društvene djelatnosti, tijelima državne vlasti, ministarstvima, središnjim državnim uredima, državnim upravnim organizacijama i uredima državne uprave u županijama, vjerskim zajednicama koje obavljaju društvene djelatnosti i udrugama koje obavljaju društvene djelatnosti i imaju javne ovlasti uređene posebnim zakonom. Najniži iznos je 100.000 kuna, a najviši 60.000.000 kuna, uz kamatnu stopu 0,1 % - 0,25 % - 0,5 %, a koja se određuje ovisno o stupnju razvijenosti područja na kojem se ulaganje provodi. Korisnici kredita oslobođeni su plaćanja svih naknada koje se uobičajeno obračunavaju pri realizaciji kredita. Tijekom 2019. godine HBOR je zaključio 58 kredita za financiranje energetske učinkovitosti u ukupnoj vrijednosti od 187.582.196,76 kuna. Zbog velikog interesa i uspješne provedbe, zbog čega je do rujna 2019. godine iskorišteno gotovo svih 190 milijuna kuna, HBOR i Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije potpisali su krajem 2019. godine dodatak Sporazumu o financiranju, kojim se inicijalna alokacija povećala na ukupno 402,80 milijuna kuna.

ESIF Krediti za javnu rasvjetu

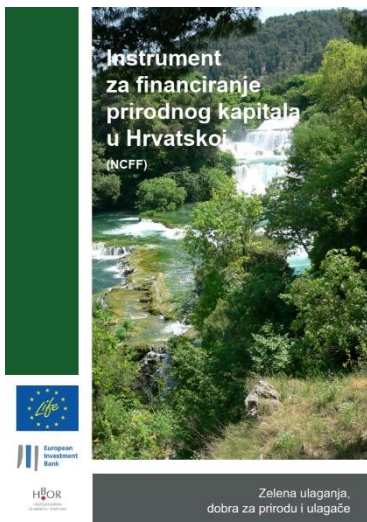
Krajem siječnja 2019. godine HBOR je objavio izmjene u programu kako bi osigurao njegovu veću dostupnost među jedinicama lokalne samouprave. Slijedom povratnih komentara zainteresiranih jedinica lokalne samouprave promijenjeni su minimalni tehnički kriteriji, a da se ne ugroze načela energetske učinkovitosti i zaštite od svjetlosnog onečišćenja. Promjenom ovih kriterija omogućena je drugačija evaluacija ekonomske isplativosti projekata i olakšani su uvjeti dobivanja sredstava. Ovi krediti su namijenjeni za izgradnju novih naplatnih i kontrolnih brojila električne energije, ugradnju rasvjetne i regulacijske opreme, ugradnju fotonaponskih sustava napajanja javne rasvjete s distribuiranim ili centralno smještenim fotonaponskim panelima i to isključivo u funkciji napajanja sustava javne rasvjete. Prihvatljiva za financiranje su ulaganja koja rezultiraju uštedom energije od najmanje 50 posto u odnosu na postojeće stanje. Najniži iznos kredita je 500.000 kuna, a najviši 15 milijuna kuna, a kamatna stopa varira, ovisno o stupnju razvijenosti općina i gradova. HBOR je tijekom 2019. godine zaključio devet ugovora o kreditiranju javne rasvjete s tri općine i šest gradova ukupne vrijednosti od 36.430.197,44 kuna.

U ožujku 2019. godine potpisan je Sporazum o financiranju između Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije i Hrvatske banke za obnovu i razvitak vezano za pokretanje novog financijskog instrumenta **ESIF Krediti za energetske učinkovitost za poduzetnike**. Riječ je o programu koji je namijenjen mikro, malim, srednjim i velikim poduzetnicima koji obavljaju djelatnosti u području proizvodne industrije ili uslužnog sektora (trgovine i turizma).

Studije slučaja

Uspješna izgradnja kapaciteta za primjenu novog financijskog instrumenta za očuvanje i održivo korištenje prirodnog kapitala

HBOR je kao prva nacionalna razvojna banka u EU koja se uključila u provedbu financijskog instrumenta *Natural Capital Financing Facility* (NCFF) tijekom 2019. godine proveo niz aktivnosti kako bi omogućio početak njegovog korištenja u 2020. godini. Riječ je financijskom instrumentu koji kombinira sredstva Europske investicijske banke (EIB) i sredstva LIFE programa - programa Europske komisije za okoliš i klimatske aktivnosti. Namijenjen je financiranju projekata koji doprinose očuvanju i održivom korištenju prirodnog kapitala, kao i prilagodbi klimatskim promjenama uz korištenje prirodnih rješenja (npr. zelena infrastruktura). Aktivnosti HBOR-a uz pomoć konzultanata bile su usmjerene na četiri grupe aktivnosti: podizanje svijesti, identifikacija potencijalnih projekata, definiranje uvjeta NCFF-a te tehnička analiza i podizanje kapaciteta HBOR-a za njegovo provođenje.

U okviru grupe aktivnosti podizanja svijesti izrađeni su informativni materijali, identificirane su ključne zainteresirane javnosti i potencijalni korisnici financijskog instrumenta te organizirane radionice i sastanci. U okviru internetske stranice HBOR-a kreirana je posebna stranica o NCFF-u koja služi kao elementarni vodič potencijalnim korisnicima kredita. Zainteresirani korisnici mogu naći informacije o ciljevima NCFF-a, kriterijima prihvatljivosti korisnika, prihvatljivim kategorijama i potkategorijama projekata, uvjetima kreditiranja, propisanoj obveznoj dokumentaciji i drugo. Potencijalni korisnici mogu pronaći relevantne informacije o NCFF-u u brošuri *Instrument za financiranje prirodnog kapitala u Hrvatskoj: Zelena ulaganja, dobra za prirodu i ulagače* (engl. *Natural Capital Financing Facility in Croatia: Green investments, good for nature and investors*) na hrvatskom i engleskom jeziku.

Na sastancima s predstavnicima zainteresirane javnosti i potencijalnim korisnicima kontinuirano se identificiraju, pregledavaju i procjenjuju projekti koje bi se moglo financirati u okviru NCFF-a. Projekti se procjenjuju s obzirom na stupanj financijske pripreme (bankabilnost), pozitivan utjecaj na bioraznolikost te prilagodbu klimatskim promjenama. Istovremeno su identificirane dodirne točke i moguća područja suradnje na srodnim ili komplementarnim aktivnostima drugih dionika. Uprava HBOR-a donijela je Odluku o financiranju NCFF-a, a definirani su i posebni uvjeti za NCFF u okviru postojećih kreditnih programa HBOR-a za privatne i javne korisnike što će omogućiti prilagodbu i proširenje namjene 9 glavnih grupa kredita i za NCFF. Istovremeno, započelo se s provođenjem aktivnosti na jačanju internih i eksternih kapaciteta za provođenje NCFF-a. Poseban naglasak stavljen je na jačanje razumijevanja projekata za zaštitu prirode (engl. *natural conservation*). Održane su ukupno četiri radionice za zaposlenike u Sektoru kreditiranja, kao i za

zaposlenike HBOR-a iz područnih ureda kako bi znali identificirati projekte prihvatljive za NCCF financiranje i provesti postupak.

S ELENOM do bespovratnih sredstva za pripremu investicijskih projekata u području energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije

European Local Energy Assistance (ELENA) je program tehničke pomoći koji su zajednički oblikovali Europska komisija i Europska investicijska banka kako bi podržale pripremu investicija u energetska učinkovitost i obnovljive izvore energije. Od 2016. godine programom su obuhvaćeni i projekti kojima se potiče održiva i inovativna urbana mobilnost.

Europska komisija je u veljači 2019. godine odobrila HBOR-ovu prijavu za program. Time je HBOR dobio mogućnost korištenja maksimalno 2,097 milijuna eura bespovratnih sredstava (odnosno 90 % ukupno prihvatljivih troškova). Preostalih 10 % troškova pripreme projekta osigurat će HBOR iz vlastitih izvora. U listopadu 2019. godine, Europska investicijska banka i HBOR su potpisali Ugovor o financiranju. Pokrenut je postupak javne nabave savjetodavnih usluga u graditeljstvu i prostornom uređenju za provedbu bespovratnih sredstava u okviru ELENA programa, a postupak javne nabave za pet od šest grupa predmeta nabave dovršen je u prvoj polovici 2020. godine. Početak rada konzultanata očekuje se u trećem kvartalu 2020. godine.

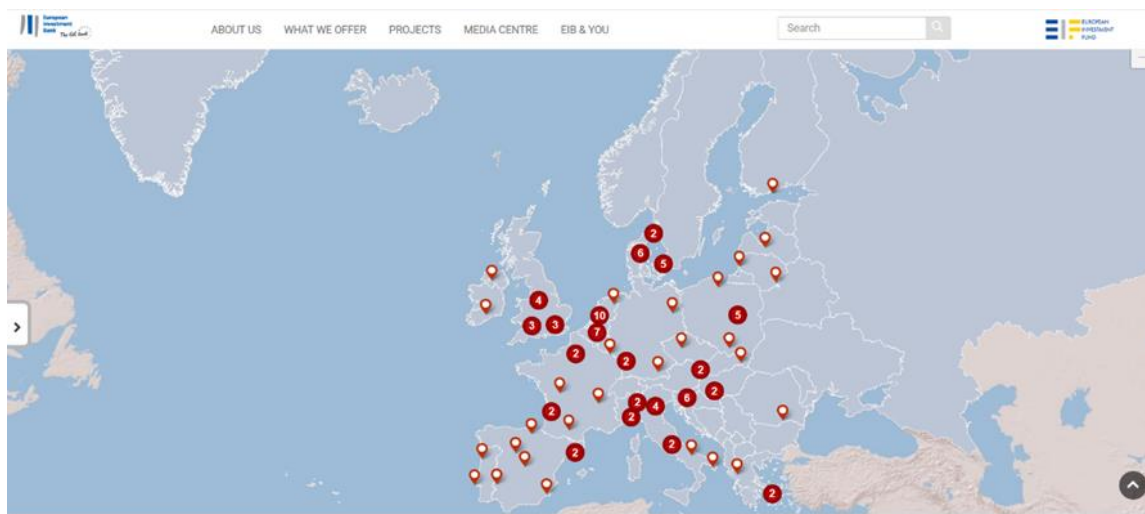
HBOR će dobivena bespovratna sredstva uglavnom koristiti za financiranje arhitektonskih i inženjerskih i s njima povezanih savjetodavnih usluga u graditeljstvu i prostornom uređenju za projekte energetske učinkovitosti u zgradarstvu koji uključuju i obnovljive izvore energije.

Osim za pripremu projekata koji se financiraju financijskim instrumentima ili programima kreditiranja HBOR-a, tehnička pomoć može se koristiti i za projekte koji se financiraju iz vlastitih sredstava korisnika ili drugih izvora financiranja.

Usluge će pružati vanjski dobavljači (konzultanti). Osim troškova za konzultantske usluge za izradu dokumentacije, prihvatljivi troškovi u okviru ELENA financijske potpore su i drugi pripadajući administrativni troškovi (npr. troškovi promocije i marketinga, troškovi vanjske revizije ELENA programa i dr.). Unutar ELENA programa koji će provoditi HBOR, pokriva se 100 % troška pripreme investicijskih projekata koje će provoditi izabrani konzultanti.

Glavni pokazatelj uspjeha ELENA programa je ostvarenje poluge odnosno multiplikatora bespovratnih sredstava tehničke pomoći na razini ukupnog portfelja ELENA programa HBOR-a. Visina multiplikatora iznosi 20, što znači da 2,097 milijuna eura ELENA bespovratnih sredstava treba rezultirati s minimalno 41,9 milijuna eura vrijednosti prihvatljivih investicija korisnika ELENA darovnice. U portfelj prihvatljivih investicija za ostvarenje poluge po ELENA programu ulazi zbroj iznosa investicija koje su ostvarene za vrijeme trajanja ELENA programa.

ELENA projekti u Europi

Izvor: EIB

Dijalog sa zaposlenicima

HBOR svojim zaposlenicima kontinuirano omogućuje jednake prilike za daljnji rast i razvoj te im omogućava različite edukacije i prati njihov razvoj, s posebnim naglaskom na ravnopravnu radnu okolinu. S ciljem kvalitetnijeg praćenja zadovoljstva zaposlenika i boljeg razumijevanja njihovih želja i potreba, HBOR je početkom 2019. godine proveo ispitivanje zadovoljstva zaposlenika o organizacijskoj klimi.

Istraživanje organizacijske klime i zadovoljstva poslom provodilo se u razdoblju od 4. do 6. veljače 2019. Upitnik je dostavljen svim zaposlenicima HBOR-a, što je uključivalo zaposlenike na svim funkcijama, rukovodećim i nerukovodećim. U istraživanje je uključeno 352 zaposlenika. Upitnik je ispunilo 246 zaposlenika, što čini odaziv od 69,9 %. Temeljem provedenog ispitivanja i donesenih zaključaka, kako bi se unapredila organizacijska struktura i poboljšalo zadovoljstvo, intenzivirane su aktivnosti u svrhu razvoja vještina rukovoditelja (srednjeg menadžmenta), prvenstveno u segmentima upravljanja timom i delegiranju zadataka te komunikaciji, motivaciji i davanju povratnih informacija kao i upravljanju konfliktima, a srednji menadžment je prošao i edukaciju na temu upravljanja promjenama. U svrhu unapređenja praćenja radne učinkovitosti i nagrađivanja, napravljena je kvalitativna analiza definiranja kvartalnih ciljeva iz prvog i drugog kvartala 2019. godine koja će biti podloga za daljnje osmišljavanje edukacije menadžera. Također je održana i edukacija za menadžere vezano za postavljanje ciljeva u svrhu objektivnijeg i kvalitativnijeg postavljanja ciljeva.

Sljedeće takvo ispitivanje planira se nakon provođenja reorganizacije planirane novom strategijom. HBOR ima relativno nisku i ujednačenu stopu fluktuacije zaposlenika unatrag zadnje četiri godine, a u istom razdoblju bilježi i umjeren porast broja zaposlenika. U 2018. godini zabilježen je porast odlaska zaposlenika u odnosu na 2017. godinu, a zaposleno je 20 novih zaposlenika, dok se jedan zaposlenik vratio s mirovanja radnog odnosa. U 2019. godini prosječni broj zaposlenih bio je 368 zaposlenika. Relativno niska stopa fluktuacije, koja je u 2019. godini iznosila 6 %, omogućava stabilnost i kontinuitet u poslovanju, a može predstavljati i izazov u upravljanju karijerom i profesionalnim razvojem zaposlenika s obzirom na sve dinamičnije okruženje i rastuća očekivanja koja iziskuju usvajanje novih znanja i vještina.²⁷

Fluktuacija zaposlenika			
	2017.	2018.	2019.
Prosječni broj zaposlenih	366	370	368
Otišli zaposlenici	6	17	22
Stopa fluktuacije	1,6 %	4.6 %	6 % ²⁸

²⁷ 401-1

²⁸ 401-1

Komunikacija sa zaposlenicima

HBOR otvoreno i transparentno komunicira sa zaposlenicima, kako bi se zaposlenicima omogućio pristup ključnim informacijama. Zaposlenici se također potiču da komuniciraju sve povratne informacije, bilo da su to kritike, pohvale ili prijedlozi, a omogućeno je i anonimno upućivanje povratnih informacija. Proteklih godina je s ciljem pravovremenog informiranja za komunikaciju sa zaposlenicima intenzivnije korišten intranet. Također, svaka organizacijska jedinica ima mogućnost dijeljenja mapa i područja na intranetu kako bi se osigurala bolja komunikacija, lakši rad i dijeljenje dokumenata. Istovremeno je nastavljena i redovna komunikacija sa svim zaposlenicima putem *newslettera* kojim ih se informira o svim važnim informacijama kao i o najnovijim vijestima o aktivnostima banke. Početkom 2020. godine održano je posebno događanje na kojem su Uprava i menadžment svim zaposlenicima predstavili novu strategiju HBOR-a.

Svi interni akti kao i njihove izmjene objavljuju se na intranetu osam dana prije stupanja na snagu. Prije donošenja bilo kakvih izmjena internih akata traži se suglasnost od rukovoditelja/direktora onih organizacijskih jedinica na koje se navedene promjene odnose (npr. kod reorganizacije OJ traži se suglasnost rukovoditelja/direktora OJ i slično).²⁹

Jedino tijelo u HBOR-u koje je sastavljeno od predstavnika radnika je Odbor za zaštitu na radu, a Pravilnikom o radu HBOR-a definirane su osobe koje su ovlaštene za primanje i rješavanje pritužbi vezano za dostojanstvo radnika. Tijekom 2019. godine nije bilo podnesenih prijava povrede dostojanstva radnika.³⁰

Beneficije

U HBOR-u ne djeluje ni jedan sindikat ili njegova sindikalna podružnica, niti se prikupljaju podaci o članstvu u sindikatu ili udrugama, iako HBOR ne ograničava i ne sprječava zaposlenike da budu članovi sindikata.³¹ Shodno tome, HBOR nema Kolektivni ugovor, ali svojim zaposlenicima omogućava različite beneficije na koje radnici imaju pravo ili koje radnicima mogu biti omogućene sukladno Pravilniku o radu i drugim aktima.

Zaposlenici HBOR-a imaju pravo na isplatu potpore za novorođeno dijete, za slučaj smrti člana uže obitelji i zbog invalidnosti radnika, a u visini neoporezivih iznosa propisanih Pravilnikom o porezu na dohodak. Uz navedeno, HBOR može isplatiti novčanu pomoć radnicima u slučaju nastupa invalidnosti djeteta ili supružnika, u nabavci medicinskih pomagala, u participaciji za kupnju lijekova u inozemstvu, u participaciji kod povećanih troškova terapije, u participaciji kod povećanih troškova medicinskih pregleda, u participaciji kod povećanih troškova bolničkog liječenja te u otklanjanju posljedica elementarne nepogode. Zahtjev za isplatu novčane pomoći radnik upućuje direkciji Ljudski potencijali, a odobrava ih Uprava.³²

Ravnopravnost spolova

2018. godine HBOR je donio Plan djelovanja za promicanje ravnopravnosti spolova za razdoblje od 2018. do 2021. godine (Plan djelovanja). Ovim dokumentom se planira provedba raznih aktivnosti kako bi se promicala i unapređivala ravnopravnost spolova, s dva glavna cilja:

- osigurati učinkovitu provedbu mjera i zadataka iz Akcijskog plana za provedbu strategije razvoja poduzetništva žena 2014. - 2020. i Nacionalne politike za ravnopravnost spolova;
- promicati ravnopravnost spolova u okviru redovnih poslovnih aktivnosti HBOR-a te osigurati kontinuitet ugradnje načela ravnopravnosti spolova u procese upravljanja HBOR-a.

---

²⁹ 402-1

³⁰ 406-1

³¹ 407-1

³² 401-2

Tijekom 2019. godine HBOR je proveo niz aktivnosti s ciljem ispunjavanja Plana djelovanja, s fokusom na omogućavanje lakšeg pristupa financiranju ženama poduzetnicama. Odobrena su 43 zahtjeva ženama poduzetnicama po namjenskim programima Žene poduzetnice i Poduzetništvo mladih, žena i početnika. Istovremeno, u informacijskom sustavu ugrađene su dodatne prilagodbe, pa je od 1. svibnja 2019. moguće identificirati žene poduzetnice i u svim ostalim programima kreditiranja.

Odobreni krediti po programu kreditiranja Žene poduzetnice			
	2017.	2018.	2019.*
Broj odobrenih zahtjeva	49	37	43
Ukupno odobreno u kunama	24.472.463	18.257.115	21.006.719

Napomena: krediti odobreni putem programa kreditiranja Žene poduzetnice te od 1.5.2019. i krediti po novom programu kreditiranja Poduzetništvo mladih, žena i početnika koji imaju oznaku atributa „žene poduzetnice“.

Ostale aktivnosti provedene su s ciljem ugradnje načela ravnopravnosti u interne procese te podizanja kapaciteta i razvoja suradnje sudjelovanjem u pojedinim ključnim dioničkim inicijativama. Predstavnice HBOR-a sudjelovale su na međunarodnim tematskim panelima³³ i stručnim raspravama o poduzetništvu žena³⁴ te na više događaja na temu jednakosti i raznolikosti. Isto tako, dio doniranih i/ili sponzoriranih projekata i 2019. godine imao je za cilj zaštitu ili promicanje ravnopravnosti, jednakosti, raznolikosti, ljudskih prava i nenasilja.

Rodna struktura Uprave						
	2017.		2018.		2019.	
Žene	1	50 %	1	50 %	1	50 %
Muškarci	1	50 %	1	50 %	1	50 %
Ukupno	2	100 %	2	100 %	2	100 %

Napomena: broj zaposlenika na zadnji dan u godini

Rodna struktura menadžmenta						
	2017.		2018.		2019.	
Žene	18	41 %	18	40 %	20	45 %
Muškarci	26	59 %	27	60 %	24	55 %
Ukupno	44	100 %	45	100 %	44	100 %

Napomena: broj zaposlenika na zadnji dan u godini

³³ <https://www.worldgovernmentsummit.org/events/annual-gathering>

<https://www.hbor.hr/en/wgs-small-and-medium-sized-enterprises-are-the-backbone-of-the-croatian-economy/>

³⁴ <https://www.solidarna.hr/site/article/predstavljene-dobitnice-natjecaja-odvazna-hr-hr>

Rodna struktura zaposlenika						
	2017.		2018.		2019.	
Žene	242	66 %	246	66 %	243	65 %
Muškarci	124	34 %	124	34 %	129	35 %
Ukupno	366	100 %	370	100 %	372	100 %

Napomena: broj zaposlenika na zadnji dan u godini

U 2019. godini od 372 zaposlenika većina zaposlenika, njih 329, odnosno 88 posto, bilo je visokoobrazovano i prosječne dobi od 43 godine. Većinu zaposlenih u HBOR-u čine žene. Od ukupnog broja zaposlenih, žene su u 2019. godini činile 65 posto, a muškarci 35 posto od ukupnog broja zaposlenih³⁵, po čemu HBOR nije iznimka u odnosu na sektor u kojem su i inače zastupljenije žene. U menadžersku strukturu ubrajaju se upravljačka radna mjesta od razine Uprave do razine rukovoditelja. Relativni udio žena u menadžmentu manji je od relativnog udjela žena u ukupnom broju zaposlenih, odnosno u 2019. godini udio žena u menadžmentu bio je 45 posto³⁶. Također, u 2019. roditeljski dopust koristilo je 25 osoba od čega 24 žene i jedan muškarac³⁷

Razvoj zaposlenika

Jedan od ključnih faktora za ostvarivanje ciljeva državne razvojne i izvozne banke je sustavna briga i ulaganje u razvoj i edukaciju svakog pojedinog zaposlenika. Svim zaposlenicima HBOR-a nude se mogućnosti i uvjeti dodatnog usavršavanja i obrazovanja, sukladno potrebama poslovanja. Razvojni programi kreiraju se prema potrebama pojedinih radnih mjesta i organizacijskih jedinica te specifičnih potreba HBOR-a. Uvjeti za usavršavanje i obrazovanje zaposlenika regulirani su internim pravilnikom o usavršavanju i obrazovanju zaposlenika. Neki od uvjeta odnose se na: vrste usavršavanja i obrazovanja, planiranje usavršavanja i obrazovanja te prava i obveze zaposlenika.

Zaposlenicima su na raspolaganju specijalistički seminari, usavršavanja, konferencije, tečajevi engleskog jezika, informatički tečajevi, stručne prakse razmjene znanja sa srodnim institucijama u zemlji ili inozemstvu te dugoročna usavršavanja (dodiplomski ili poslijediplomski studiji).

Nadalje, sustavno se osigurava prenošenje stečenih znanja u organizaciji. Uz eksterne edukacije, organiziraju se i interne edukativne radionice koje se organiziraju ciljano za pojedine skupine zaposlenika, dok je dio njih otvoren za sve zainteresirane zaposlenike, čime ih se nastoji dodatno educirati.

Radionice se najčešće organiziraju na teme izmjena zakonskih regulativa, usvajanja i nadogradnje menadžerskih znanja, a ako se ukaže potreba, i za upoznavanje s promjenama u procesima i načinima rada. Nerijetko se organiziraju i specijalizirane radionice za razvoj i

³⁵ 102-8 (zbog internog sustava praćenja nije bilo moguće uvrstiti informaciju o vrsti ugovora)

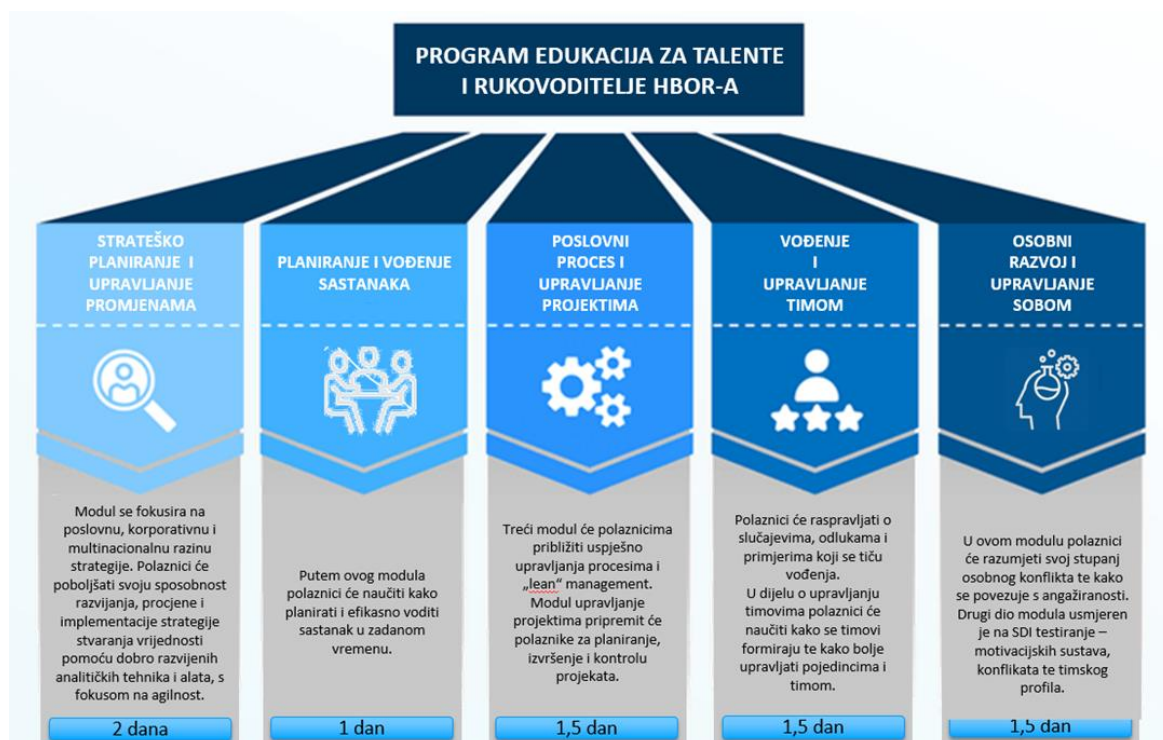
³⁶ 405-1

³⁷ 401-3

stjecanje specifičnih znanja i/ili kompetencija važnih za poslovanje koje održavaju stručnjaci ili relevantne osobe iz zemlje ili inozemstva.

Za sve novozaposlene i pripravnike osigurano je redovito izvođenje ciklusa radionica Interna obuka za pripravnike i novozaposlene koji osigurava uspješniju orijentaciju i upoznavanje novih zaposlenika s internom organizacijom i pojedinim procesima rada. Obukom se potiču i upoznavanje i razmjena mišljenja među zaposlenicima. Interna obuka sadrži i stručne radionice i radionice mekih vještina (*soft skills*). Stručne radionice vode iskusni zaposlenici iz svih organizacijskih jedinica koji su prošli obuku za trenere. Nadalje, vodi se evidencija o edukacijama iz područja društvene odgovornosti; ljudskih i radnih prava, zaštite okoliša i antikorupcije.³⁸

Uprava HBOR-a je prepoznala osobitu važnost razvoja talenata, pa je tijekom 2018. godine pokrenula Program razvoja talenata u okviru kojeg su prepoznati talenti, tj. zaposlenici s izraženim potencijalom i učinkom koje se usmjerava i u koje se ulaže kroz edukacije i rad na projektima vezanim za rad i procese HBOR-a. Oni su uključeni u ciklus edukacija kroz nekoliko posebno osmišljenih radionica kako bi se podržao njihov daljnji razvoj i ostanak u organizaciji. Program njihovog razvoja, među ostalim, uključuje edukacije u području strateškog planiranja, upravljanja projektima, vođenja i upravljanja timom te planiranja i vođenja sastanaka. Početkom 2019. godine izrađene su Upute za Upravljanje talentima.

Program Talenti je završio u lipnju 2019. godine.

³⁸ 404-2

Također, 2019. godine po prvi put je objavljen interni natječaj za dodjelu stipendija za financiranje ili sufinanciranje poslijediplomskog studija zaposlenika HBOR-a. Natječajem su propisani kriteriji za prijavitelje, način prijave, proces odabira i obveze dobitnika natječaja. Proces odabira uključuje administrativnu provjeru, ocjenu relevantnosti od strane nadležnog menadžera, dodatno bodovanje Ljudskih potencijala i eventualni dodatni razgovor s Upravom (u slučaju više prijava s istim brojem bodova). Na natječaj je pristiglo ukupno pet prijava (3 zaposlenice i 2 zaposlenika). Odobrene su tri stipendije, od čega su dvije dodijeljene ženama, a jedna muškarcu.

HBOR je 2019. godine obnovio Certifikat Poslodavac Partner koji dodjeljuje Selectio d.o.o. za izvrsnost u upravljanju ljudskim potencijalima.

Po pitanju edukacije, zaposlenici su u 2019. godini ukupno primili 6400 sati obuke. Pod eksternom edukacijom se podrazumijevaju sve vrste stručnog osposobljavanja i obrazovanja, plaćeni dopust u svrhu obrazovanja zaposlenika koji podmiruje kompanija, obuka ili obrazovanje izvan kompanije koje u cijelosti ili djelomično plaća kompanija, kao i obuka o određenim pitanjima. Obuka ne uključuje poduku na radnom mjestu koju provode nadređeni.³⁹

Procjena radne uspješnosti

Još 2015. godine je u svrhu sustavnog praćenja učinka razvoja svakog zaposlenika pa i cijele organizacije, a kako bi se osiguralo ostvarenje zacrtanih planova i ciljeva, uveden sustav upravljanja učinkom. U sklopu tog sustava kvartalno se procjenjuju generičke kompetencije i ostvarenje definiranih ciljeva te se postavljaju novi ciljevi za nadolazeći kvartal. Procjena ostvarenja temelji se na omjeru 50 : 50 uzevši u obzir parametre procijenjenih kompetencija i procjene ostvarenih ciljeva. Uvedeni su i obvezni kvartalni razgovori čija je svrha davanje povratne informacije zaposlenicima od njima izravnog nadređenog menadžera.

Rezultat tih aktivnosti je da svi zaposlenici dobivaju redovitu ocjenu njihovog radnog učinka, a za više od 90 % zaposlenika definiraju se individualni ciljevi. Razvoj karijere provodi se kroz potencijalna specijalistička i stručna unapređenja zaposlenika ili usmjeravanjem i razvojem njihove karijere u smjeru menadžerskih ili voditeljskih pozicija.⁴⁰

Zdravlje i sigurnost

Pravilnik o zaštiti na radu utvrđuje pravo na zaštitu na radu svim zaposlenicima HBOR-a. Poslove zaštite na radu obavlja osoba zadužena za zaštitu na radu i zaštitu od požara i Odbor za zaštitu na radu. Odbor se sastaje najmanje dva puta godišnje, a članovi Odbora raspravljaju o aktualnim temama iz područja zaštite na radu. Osposobljavanje zaposlenika za rad na siguran način provodi stručnjak za zaštitu na radu. Takve edukacije prošli su svi HBOR-ovi zaposlenici, a novozaposleni se odmah upućuju na ove edukacije.

---

³⁹ 404-1

⁴⁰ 404-3

Pitanja zdravlja i sigurnosti na radnom mjestu definirana su posebnim internim aktima.⁴¹ Pravilnik o zaštiti na radu i Upute o postupku utvrđivanja i priznavanja ozljede na radu odnosno profesionalne bolesti objavljeni su na intranet stranicama i dostupni su svim zaposlenicima. Dodatno je na intranetu uspostavljena posebna tematska naslovnica Zaštita na radu gdje se redovito objavljuju sve relevantne informacije i upute. Svake godine osoba zadužena za zaštitu na radu i zaštitu od požara u pisanom obliku upućuje Upravi Izvješće o mjerama zaštite na radu i poduzetim mjerama tijekom prethodne godine te Plan mjera za tekuću godinu.⁴²

Tijekom 2019. godine je za sve radnike provedeno osposobljavanje iz područja zaštite od požara od strane poslovnog subjekta ovlaštenog od strane MUP-a za takvu vrstu osposobljavanja, te je provedena vježba gašenja požara u sklopu vježbe evakuacije i spašavanja. Za sve zaposlenike organizirana je i radionica na temu zaštite na radu na kojoj su detaljnije bile obrađene teme: stres na poslu, fizikalne vježbe na poslu, prva pomoć – pružanje i ponašanje u kriznim situacijama, kroz koju su predstavljene najvažnije aktivnosti vezane za sigurnost i zdravlje radnika. U tematskom bloku radionice koji se odnosio na stres na poslu objašnjene su i približene tehnike samopomoći za bolje snalaženje u stresnim situacijama. S ciljem boljeg nošenja s naporima i to u dijelu koji se odnosio na fizikalne vježbe zaposlenici su dobili upute kako mogu rasteretiti mišićno-koštani sustav. U dijelu koji se odnosio na pružanje prve pomoći i ponašanje u kriznim situacijama pokušalo se osvijestiti koje su opasnosti s kojima se mogu suočiti zaposlenici u situacijama katastrofe, kako se ponašati te kako pružiti prvu pomoć bilo kod katastrofa, bilo kod ozljeda na radu. Tijekom radionice je prikazan i kratki film o ponašanju u kriznim situacijama koji su izradili zaposlenici HBOR-a. Radionice su u prosjeku trajale od 60 do 90 minuta, a održali su ih predstavnici ugovorne medicine rada i zaposlenici stručnih službi HBOR-a. Anketa o korisnosti i uspješnosti radionice pokazala je da je zaposlenici smatraju korisnom, inspirativnom i poučnom. Izrazili su i želju da se ovakve i slične radionice održavaju redovito, a poseban su interes pokazali za dodatnom edukacijom o stresu. Nakon radionice izrađeni su letci (brošure) na navedene teme i objavljeni na intranetskim stranicama.

U 2019. godini organiziran je i preventivni pregled vida za sve zaposlenike, a ne samo za one s optičkom pomagalicama kako bi se dobila stvarna slika o tome u kojoj mjeri rad za računalom utječe na njihov vid i zdravlje. S ciljem provođenja preventivnih mjera zaštite od nastanka profesionalnih bolesti i bolesti vezanih za rad nastavljen je postupak nabave ergonomske pomagala (jastučića i sl.) i ergonomske tipkovnice i miševa. Dvoje zaposlenika sa zdravstvenim poteškoćama upućeno je na medicinu rada radi ostvarivanja dodatne zaštite zdravlja. Tijekom 2019. godine zabilježeno je 5 ozljeda na radu. Ozlijeđene su četiri zaposlenice i jedan zaposlenik, dok smrtnih slučajeva i profesionalnih bolesti nije bilo. Sve ozljede zabilježene su u gradu Zagrebu.⁴³

---

⁴¹ 403-4

⁴² 403-1

⁴³ 403-2

Utjecaj na okoliš

Otpad

U okviru svakodnevnih poslovnih aktivnosti HBOR ne proizvodi značajnu količinu otpada. Usprkos tome, HBOR detaljno vodi evidenciju o potrošenim energentima i količini otpada koja nastaje njegovim djelovanjem kako bi mogao upravljati njegovim zbrinjavanjem i utjecati na smanjenje proizvedenih količina te imati uvid u to koliki je doista njegov utjecaj na okoliš.

Opasni otpad

Električna i elektronička (EE) oprema pažljivo se prikuplja, evidentira i skladišti. Svaka vrsta opasnog otpada prikuplja se i skladišti odvojeno do predaje ovlaštenom sakupljaču otpada. Na taj način osigurava se da se opasni otpad ne miješa s komunalnim otpadom te da bude zbrinut u skladu sa zakonom. Tijekom 2019. godine ovlaštenim sakupljačima predane su manje količine EE otpada nego prethodne godine. Razlog tome nalazi se u činjenici da je u 2018. godini izvršen otpis značajnije količine elektronskih uređaja (fotokopirnih uređaja), dok je 2019. godine otpis elektronskih uređaja izostao. Iz prikupljenih podataka je vidljivo i da je došlo do značajnog povećanja prikupljenih otpadnih tonera. Uzrok tome je povlačenje uređaja, zbog čega su suvišni toneri išli u otpad. Također je došlo do nezanemarivog povećanja prikupljenih otpadnih fluo cijevi i žarulja. U protekloj godini su u svrhu uštede energije, ali i stvaranja boljih uvjeta za rad svim zaposlenicima, fluo cijevi i žarulje zamijenjene LED žaruljama.

Predani opasni otpad u kg	2017.	2018.	2019.
EE otpad	460	2680	1000
Toneri	125	15	100
Baterije	20	20	80
Fluo cijevi i žarulje	30	7	80
Rashladni uređaji	0	0	0

Ostali otpad

Iako je 2018. godine u odnosu na 2017. godinu zabilježen značajan porast prikupljenog glomaznog otpada kao posljedica otpisa znatne količine osnovnih sredstava (stolova i stolica), količina prikupljenog glomaznog otpada se gotovo utrostručila u 2019. godini. Uzrok tome su građevinski radovi koji su se obavljali u protekloj godini, kao i raščišćavanje skladišta. Sav glomazni i građevinski otpad su zbrinuli izvođači radova s kojima se prilikom ugovaranja uvjeta poslova, u okviru ugovorene cijene, dogovara i zbrinjavanje otpada nastalog kao posljedica izvedenih radova.

Proteklih godina plastični otpad prikupljao se u posebno označene kartonske kutije postavljene po hodnicima HBOR-ovih zgrada. U 2019. godini počele su se odvojeno prikupljati i različite vrste plastike, zbog čega za dio odvojene i prikupljene plastike nema evidencije, a evidentirani podatak o prikupljenom plastičnom otpadu u 2019. godini je gotovo tri puta manji od količine evidentirane prethodne godine.

Ostali otpad u kg	2017.	2018.	2019.
Građevinski i glomazni otpad	430	2560	6640
Plastični otpad	487	140	48

HBOR u skladu sa zakonskim propisima imenuje povjerenika za otpad i zamjenika povjerenika za otpad čije su glavne zadaće nadziranje provedbe propisa o gospodarenju otpadom, organiziranje provedbe propisa o otpadu, kao i savjetovanja o pitanjima gospodarenja otpadom koja se tiču HBOR-a. HBOR će nastaviti provoditi aktivnosti u vezi s gospodarenjem otpadom na način da će razviti i implementirati sustav gospodarenja otpadom i unaprediti sustav praćenja vrsta i količina prikupljenog otpada. U planu je i nastavak provedbe edukativnih aktivnosti i mjera kako bi se utjecalo na smanjenje stvaranja otpada i dodatno proširila svijest među zaposlenicima o važnosti odvajanja, prikupljanja i recikliranja otpada. Navedene aktivnosti imaju za cilj osiguranje utjecaja na poslovanje u nekoliko različitih segmenata, uključujući smanjenje operativnih troškova poslovanja te uklanjanje prepreka u radu pojedinih organizacijskih jedinica (kao što su: smanjenje količine materijala predanog u pismohranu, unapređenje informacijskog sustava, implementacija principa Zelenog ureda itd.).

Jestivo ulje i otpad iz separatora ulja

Sav otpad koji nastaje radom kuhinje i restorana prikuplja se i predaje osobi koja je ovlaštena za industrijsko čišćenje, sakupljanje i privremeno zbrinjavanje otpada. To prvenstveno podrazumijeva biorazgradivi otpad i otpadno ulje iz separatora.

Papir i karton

U odnosu na prethodnu godinu kad je zbog čišćenja arhive i provedene akcije uništavanja dokumenata količina prikupljenog otpadnog papira bila manja od prosjeka, u 2019. godini je ta brojka ponovno narasla.

Postupak prikupljanja otpadnog papira i kartona u HBOR-u provodi se na način da se oni odlažu u posebno označene kartonske kutije za otpadni papir koje su postavljene po sobama i na vidljivim mjestima po hodnicima, uz zajedničke uređaje za ispis i umnožavanje. Otpadni papir koji je predviđen za uništavanje prikuplja se zasebno. Otpadni papir preuzimaju tvrtke specijalizirane za sakupljanje i oporabu/zbrinjavanje papira. HBOR kontinuirano provodi aktivnosti kako bi osvijestio zaposlenike o odgovornom korištenju resursa i smanjio upotrebu dokumentacije u papirnatom obliku.

U 2019. godini je na sve tri lokacije u Zagrebu održana edukacija za korištenje novo uvedenog sustava za upravljanje ispisom *Papercut*. Ovaj sustav ima funkciju autorizacije ID karticom pojedinačnog korisnika, čime je omogućeno bolje korištenje i upravljanje sustavom, kao i evidencija podataka o ispisu. Također, digitalizacija kreditnih zahtjeva (*loan origination*) dodatno će utjecati na smanjenje potrebe ispisa i cirkulacije papirnate dokumentacije.

Prikupljeni papir karton u kilogramima			
	2017.	2018.	2019.
Ukupno	11.130	7.100	10.700 ⁴⁴

Energija

U 2019. godini zabilježena je značajno manja ukupna potrošnja plina. Veliku ulogu u smanjenju potrošnje je odigrala i činjenica da je sezona grijanja u 2019. godini bila gotovo dva mjeseca kraća nego u 2018. godini. Potrošnja ostalih energenata (struje i vode) ostala je na istoj razini.

HBOR je i u 2019. godini nastavio ulagati napore za poboljšanje energetske učinkovitosti u objektima koje koristi. Od 2018. godine potrošnja energije i vode se na dvije lokacije u Zagrebu nadzirala putem Sustava za daljinsko očitovanje potrošnje energije i vode. U svibnju 2019. godine putem tog sustava je započelo praćenje potrošnje i na lokaciji u Gajevoj ulici u Zagrebu. Kao i prethodnih godina, redoviti godišnji pregledi i servisi opreme i trošila obavljani su i 2019. godine. Tijekom 2019. godine postupno je nastavljen postupak zamjene štednih žarulja i fluorescentnih cijevi LED rasvjetom. Postupak se provodi postupno u svrhu optimizacije troškova nabave i troška zbrinjavanja⁴⁵. Energenti koji se koriste na lokacijama HBOR-a su:

- Plin: za potrebe grijanja i pripremu tople vode
- Dizel gorivo: za potrebe agregata za proizvodnju električne energije
- Sunčeva energija za zagrijavanje vode (kolektor na jednoj lokaciji)
- Električna energija
- Toplinska energija iz gradske toplane

Potrošnja energenata na	2017.	2018.	2019.
Strossmayerovom trgu⁴⁶			
Plin ukupno (u m³)	64.902,30	68.198,90	32.548,90
Struja (kWh)	227.446,76	230.968,36	215.977,80
Voda (m³)	1.782,00	1.865,20	1.865,90

*Napomena: Nema podataka za lokaciju Zelinska, praćenje potrošnje na lokaciji Gajeva počelo je 5/2019.

⁴⁴ 306-2

⁴⁵ 302-4

⁴⁶ 302-1

Korporativno upravljanje

Usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te pridržavanje internih pravila temelj su odgovornog korporativnog upravljanja i nužan preduvjet za uspješno poslovanje u sve zahtjevnijem regulatornom okruženju. HBOR sustavno prati zakonsku regulativu i dobru praksu u području korporativnog upravljanja koju ugrađuje u svoje poslovanje sukladno načelima dobrog bankarskog poslovanja.

Kodeksom ponašanja HBOR-a definirani su temeljni standard etičkog i zakonitog postupanja, pravila za prevenciju korupcije i osiguranje profesionalnog ponašanja. Predviđena je i mogućnost prijave kršenja Kodeksa. Obrazac za prijavu, opis načina podnošenja prijave i adresa elektroničke pošte za zaprimanje dostupni su na mrežnim stranicama HBOR-a.⁴⁷ Osoba odgovorna za praćenje usklađenosti odgovorna je za postupanje na temelju prijave za kršenje Kodeksa ponašanja HBOR-a, te savjetovanje⁴⁸. Tijekom 2019. godine nisu vođeni postupci na temelju prijave o kršenju Kodeksa ponašanja HBOR-a⁴⁹. Svake godine do 31. siječnja za prethodnu godinu Upravi se podnosi godišnji izvještaj o podnesenim prijavama i pokrenutim postupcima na temelju prijave za kršenje Kodeksa ponašanja HBOR-a.

Sukladno načelima javnosti poslovanja financijski izvještaji HBOR-a i Grupe HBOR u izvještajnom razdoblju objavljeni su na mrežnim stranicama HBOR-a i Luksemburške burze. Godišnja odvojena i konsolidirana financijska izvješća HBOR-a utvrđuje Nadzorni odbor te ih podnosi na potvrdu Hrvatskom saboru. Godišnju procjenu rejtinga HBOR-a 2019. godine provode dvije međunarodne nezavisne rejting agencije (Standard & Poor's i Moody's).

Upravljačka tijela

Dužnosti, odgovornosti i ovlasti članova Uprave i Nadzornog odbora regulirane su Zakonom o HBOR-u (NN 138/06) i Zakonom o izmjenama Zakona o HBOR-u (NN 25/13) te su detaljnije razrađene u Statutu HBOR-a. Zakonom i Statutom HBOR-a te odlukama Nadzornog odbora određene su vrste poslova koje HBOR obavlja samo uz prethodnu suglasnost Nadzornog odbora. Uprava i Nadzorni odbor ostvaruju uspješnu suradnju koja se očituje u otvorenoj raspravi, a temelj suradnje čini pravodobno podnošenje savjesno pripremljenih izvješća Nadzornom odboru u pisanom obliku.

---

⁴⁷ 102-17

⁴⁸ 205-1

⁴⁹ 102-16

Nadzorni odbor utvrđuje načela poslovne politike i strategije, nadzire vođenje poslova banke, donosi kreditne politike HBOR-a, utvrđuje godišnje financijske izvještaje, razmatra izvješća unutarnje revizije, vanjskih neovisnih revizora i izvješća Državnog ureda za reviziju. Nadzorni odbor također prati i kontrolira zakonitost rada Uprave te imenuje i opoziva predsjednika i članove Uprave. Nadzorni odbor po Zakonu čini deset članova i to šest ministara Vlade Republike Hrvatske, tri saborska zastupnika te predsjednik Hrvatske gospodarske komore.

Tijekom 2019. godine Nadzorni odbor djelovao je u sljedećem sastavu:

- dr. sc. Zdravko Marić, ministar financija, predsjednik Nadzornog odbora (od 24. srpnja 2019. potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske),
- Darko Horvat, ministar gospodarstva, poduzetništva i obrta, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora,
- Predrag Štromar, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar graditeljstva i prostornoga uređenja,
- Gabrijela Žalac, ministrica regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (do 24. srpnja 2019.)
- mr. sc. Marko Pavić, ministar regionalnoga razvoja i fondova Europske unije (od 24. srpnja 2019.),
- Gari Cappelli, ministar turizma,
- Tomislav Tolušić, potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar poljoprivrede (do 24. srpnja 2019.),
- mr. sc. Marija Vučković, ministrica poljoprivrede (od 24. srpnja 2019.),
- Luka Burilović, predsjednik Hrvatske gospodarske komore,
- Božica Makar, zastupnica Hrvatskog sabora,
- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun, Hrvatski sabor,
- mr. sc. Boris Lalovac, zastupnik Hrvatskog sabora (do 23. ožujka 2019.),
- Saša Đujić, zastupnik Hrvatskog sabora (od 23. ožujka 2019.).

Uprava zastupa, vodi poslove i raspolaže imovinom HBOR-a te je dužna i ovlaštena poduzeti sve radnje i donijeti sve odluke koje smatra potrebnim za zakonito i uspješno vođenje poslova. Uprava je također zadužena za donošenje normativnih akata kojima se utvrđuje način rada i unutarnja organizacija HBOR-a, donošenje programa kreditiranja, donošenje pojedinačnih odluka o odobrenju kredita i drugih financijskih poslova, odlučivanje o imenovanju i opozivu radnika s posebnim ovlaštenjima, odlučivanje o pravima i obvezama radnika te izvješćivanje Nadzornog odbora.

Članovi Uprave HBOR-a u 2019. godini:

- mr. sc. Tamara Perko, predsjednica Uprave,
- mr. sc. Hrvoje Čuvalo, član Uprave.

Temeljem Kodeksa korporativnog upravljanja HBOR-a i Zakona o reviziji, odlukom Nadzornog odbora osnovan je Revizijski odbor HBOR-a. Revizijski odbor sastavljen je od tri člana od kojih je jedan član Nadzornog odbora HBOR-a, a druga dva člana, od kojih najmanje jedan mora biti neovisan član, imenuje Nadzorni odbor. Iz redova neovisnih članova

Revizijskog odbora, Nadzorni odbor imenuje predsjednika. Revizijski odbor HBOR-a djeluje u sastavu:

- prof. dr. sc. Lajoš Žager, redoviti profesor, Katedra za računovodstvo Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, predsjednik Revizijskog odbora,
- Grozdana Perić, predsjednica Odbora za financije i državni proračun u Hrvatskom saboru, zamjenica predsjednika Revizijskog odbora,
- Aurora Volarević, glavna revizorica u Infobip Ltd, članica Revizijskog odbora.

Radi osiguranja što efikasnijeg i kvalitetnijeg upravljanja rizicima te svođenja rizika na najmanju mjeru, pri Upravi Banke djeluju i sljedeći odbori: Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za procjenu i mjerenje kreditnog rizika, Odbor za upravljanje informacijskim sustavom i Odbor za upravljanje poslovnim promjenama.

Sustav unutarnjih kontrola HBOR-a organiziran je kroz neovisne organizacijske jedinice:

- Neovisna organizacijska jedinica za upravljanje rizicima provodi utvrđivanje, procjenu, odnosno mjerenje, nadzor i kontrolu rizika kojima je HBOR u svom poslovanju izložen ili bi mogao biti izložen,
- Unutarnja revizija HBOR-a kao neovisna organizacijska jedinica provodi provjeru adekvatnosti upravljanja rizicima i sustava unutarnjih kontrola, uključujući i funkciju kontrole rizika i funkciju praćenja usklađenosti, primjenu unutarnjih politika i procedura te postupke u svezi sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma,
- Neovisna funkcija praćenja usklađenosti organizira, koordinira i usmjerava aktivnosti praćenja usklađenosti na razini HBOR-a, savjetuje o pitanjima usklađenosti, upravlja mjerama koje se poduzimaju radi umanjivanja rizika usklađenosti, objedinjuje podatke o praćenju usklađenosti, identificira i ocjenjuje rizike usklađenosti i o tom redovito podnosi izvješća. Osnovna zadaća funkcije praćenja usklađenosti ograničiti je rizik neusklađenosti i na taj način ograničiti i njegove negativne posljedice, osigurati usklađenost svih internih akata i poslovnih procesa s relevantnim propisima te promicati načela etičnog poslovanja.

Praćenje usklađenosti

Sukladno zakonskim zahtjevima, u HBOR-u je uspostavljena Funkcija praćenja usklađenosti. Ova funkcija neovisna je o poslovnim procesima i aktivnostima u kojima neki rizik nastaje, a provodi se decentralizirano u svim organizacijskim jedinicama HBOR-a. Kako bi se bolje reguliralo praćenje usklađenosti i definirale odgovornosti svih zaposlenika i odgovornih osoba za poštivanje relevantnih zakona, propisa, politika, standarda i procedura HBOR-a na snagu su 2018. godine stupili Politika praćenja usklađenosti i Pravilnik o praćenju usklađenosti. Praćenje usklađenosti obavlja se sukladno godišnjem planu rada koji je sastavljen temeljem dokumentirane procjene rizika.

HBOR je obveznik primjene Zakona o javnoj nabavi te robu, radove i usluge za potrebe poslovanja nabavlja sukladno njegovim odredbama. Sukladno Zakonu o javnoj nabavi, HBOR na svojim mrežnim stranicama objavljuje:

- 1.** Plan nabave roba, usluga i radova za svaku kalendarsku/proračunsku godinu te sve izmjene i dopune Plana
- 2.** Registar Ugovora
- 3.** Gospodarske subjekte s kojima ne smije sklapati Ugovore o nabavi zbog sukoba interesa

Slijedom Zakona o zaštiti prijavitelja nepravilnosti (NN 17/19) koji je 1. srpnja 2019. stupio na snagu i iz kojeg je za HBOR proizašla obveza imenovanja povjerljive osobe i uspostava sustava unutarnjeg prijavljivanja nepravilnosti, u listopadu 2019. imenovana je povjerljiva osoba i njezin zamjenik. Povjerljiva osoba je preuzela nadležnost za postupanje po prijavama nepravilnosti (kod unutarnjeg prijavljivanja kao i kod prijavljivanja od trećih strana).

U prosincu 2019. godine donesen je interni akt koji propisuje postupak prijavljivanja nepravilnosti u HBOR-u. U svrhu provođenja postupka po prijavama nepravilnosti, prijave i sumnje na korupciju upućenima od korisnika, radnika i drugih zainteresiranih osoba, potrebno je popuniti obrazac za prijavu nepravilnosti. Obrazac za prijavu nepravilnosti i adresa za prijavu objavljena je na Internet stranici HBOR-a na sljedećoj poveznici

<https://www.hbor.hr/naslovnica/hbor/prijava-nepravilnosti-prijevare-sumnje-korupciju/>

Tijekom 2019. godine podnesene su tri prijave nepravilnosti. U postupku procjene osnovanosti koji je provela povjerljiva osoba, utvrđeno je da se kod dvije od tri prijave radi o prijavi nepravilnosti dok se jedna prijava odnosi na prigovor. Za dvije prijave nepravilnosti postupak je provela povjerljiva osoba. Prijava koja je imala elemente prigovora upućena je na daljnje rješavanje u Ured Uprave, organizacijsku jedinicu koja vodi postupanje po izjavama nezadovoljstva u vezi pružanja usluga HBOR-a koje HBOR-u upućuju klijenti.

Istovremeno, prijave sumnje na nepravilnosti u provedbi financijskih instrumenata kao i prigovore na odluke poslovnih banaka kojima su odbijeni zahtjev za kredit podnose se na posebnu adresu: esif.nepravilnosti@hbor.hr. Ovaj mehanizam prijave vodi organizacijska jedinica EU fondovi i financijski instrumenti. U 2019. godini nije bilo zaprimljenih prijava po ovoj osnovi.

Javnost rada

HBOR kontinuirano poduzima korake u smjeru povećanja dostupnosti informacija svim zainteresiranim stranama te proaktivnog informiranja javnosti. Osobita pažnja posvećuje se izvještavanju javnosti o ciljevima rada i mjerama za njihovo ostvarivanje kao i o rezultatima aktivnosti, poštujući pri tome i vodeći računa o zakonom zaštićenim informacijama. Stoga su na mrežnim stranicama HBOR-a dostupne sve informacije o radu, osim onih koje podliježu bankovnoj tajni sukladno Zakonu o kreditnim institucijama.⁵⁰

Tijekom 2019. godine javnost je redovito informirana o važnim promjenama ili novostima u poslovanju HBOR-a, putem različitih oblika komunikacije: priopćenja za javnost i pisanih odgovora na postavljene upite. Redovito i pravovremeno objavljuje se godišnje financijsko izvješće s izvješćem neovisnog revizora, polugodišnje financijsko izvješće s izvješćem posloводства te kvartalna skraćena financijska izvješća.

U izvještajnoj godini HBOR je objavio 18 priopćenja kojima je javnost informirana o poslovanju, postignutim poslovnim rezultatima, uvođenju novih i izmjenama postojećih proizvoda i usluga. Objavljen je 21 postupak javne nabave u elektroničkom oglasniku javne nabave, a na mrežnim stranicama HBOR-a bili su objavljeni i postupci jednostavne nabave. Pristup informacijama omogućen je tijekom cijele godine, radnim danom od 8 do 16 sati. Službenik za informiranje izrađuje i godišnje Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama koje dostavlja Povjereniku za informiranje. Tijekom 2019. godine HBOR je primio 38 zahtjeva za pristup informacijama sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama. <https://www.hbor.hr/naslovnica/kontakt/>

U svrhu unapređenja sustava upravljanja reputacijskim rizikom i olakšavanja rada radnika koji rade na uspostavi izravnih poslovnih odnosa, u 2019. godini pripremljen je interni akt naziva Pravilnik o upravljanju reputacijskim rizikom HBOR-a koji proizlazi iz izravnog poslovnog odnosa s klijentom, kojim su, u svrhu procjene prihvatljivosti poslovanja HBOR-a s klijentom, propisane kategorije rizičnosti klijenata koji su neprihvatljivi za uspostavu izravnog poslovnog odnosa, prihvatljivi u iznimnim slučajevima ili prihvatljivi u uvjetima povećane svijesti o postojanju tog rizika. Pravilnikom se propisuje način obveznog postupanja radnika HBOR-a u slučaju uočavanja postojanja reputacijskog rizika HBOR-a koji je povezan s klijentom, kategorije rizičnosti kao i utjecaj na poslovni odnos. Pravilnikom se uređuje i naknadno upravljanje reputacijskim rizikom, ako se naknadno utvrdi izloženost HBOR-a reputacijskom riziku.

---

⁵⁰ 417-1

Pravilnik uređuje utjecaj kategorija rizičnosti na poslovni odnos na sljedeći način:

- **iznadprosječno visok rizik**, upućuje na neprihvatljivost određenog klijenta, a zahtjev za uspostavu ili nastavak izravnog poslovnog odnosa se obustavlja,
- **visok rizik** (koji je preporučljivo izbjeći), ali i moguće preuzeti u iznimnim slučajevima pod uvjetom odobrenja zahtjeva za uspostavu ili nastavak izravnog poslovnog odnosa koji u sebi sadrži ocjenu visokog reputacijskog rizika od strane tijela HBOR-a koje je nadležno za odlučivanje o pojedinom izravnom poslovnom odnosu,
- **povišeni rizik** (pod uvjetom povećane svijesti o postojanju rizika je prihvatljiv) ako dođe do odobrenja zahtjeva za uspostavu ili nastavak izravnog poslovnog odnosa koji u sebi sadrži ocjenu povišenog reputacijskog rizika od strane tijela HBOR-a koje je nadležno za odlučivanje o pojedinom izravnom poslovnom odnosu.

Informacije o ovom Pravilniku dostupne su na uvid klijentima na HBOR-ovim mrežnim stranicama.

<https://www.hbor.hr/pravilnik-o-upravljanju-reputacijskim-rizikom-hbor-a-koji-proizlazi-iz-poslovnog-odnosa-s-klijentom/>

Antikorupcija

HBOR je, slijedom *Antikorupcijskog programa za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010. – 2012.*, donio mjere otklanjanja uzroka korupcije. Nakon isteka programa svi akti i načini postupanja postali su dio redovite poslovne prakse HBOR-a. Izjava o nepostojanju sukoba interesa dio je obvezne dokumentacije postupka nabave. Javno su objavljeni i dostupni kriteriji za dodjelu sponzorstava i donacija. Redovito se provodi godišnje planiranje rada kontrolnih funkcija. Zaposlenicima je dostupan informativno-edukativni materijal iz područja etike i sukoba interesa, a svi novi zaposlenici prolaze redoviti postupak upoznavanja s ovim temama. U Kodeksu ponašanja HBOR-a definiran je mehanizam za postupanje po prijavama kršenja Kodeksa ponašanja. Kroz redovite preglede i osuvremenjivanje akata nastavljaju se razvijati usvojena načela⁵¹. Od 2018. godine funkcija praćenja usklađenosti kontinuirano provodi online edukaciju na temu etičkih pravila u prevenciji sukoba interesa, a koja obuhvaća: opća etička načela te odredbe obvezne regulative i dobrovoljnih smjernica te internih akata HBOR-a (Kodeksa korporativnog upravljanja HBOR-a, Zakona o sprječavanju sukoba interesa, Zakona o nabavi, ICC (*International Chamber of Commerce*) *Guidance on Conflict of Interest*, Odluke o donošenju Kodeksa korporativnog upravljanja trgovačkim društvima u kojima Republika Hrvatska ima dionice ili udjele, Poslovnika o radu Uprave HBOR-a, Poslovnika o radu Nadzornog odbora HBOR-a, Politike praćenja usklađenosti, Priručnika o postupanju HBOR-a kao tijela koje provodi financijski instrument ESIF krediti za rast i razvoj) te primjere iz prakse i preporuke. Tijekom 2019. godine provedena su tri kruga edukacija za nove zaposlenike i zaposlenike koji zbog opravdanih razloga nisu mogli pristupiti edukaciji u prethodnom ciklusu⁵². U 2019. godini zabilježena su dva slučaja prijave sumnje na korupciju, u okviru mehanizma za prijavu nepravilnosti koji vodi povjerljiva osoba. U postupku ispitivanja prijava utvrđeno je da je

---

⁵¹ 205-1

⁵² 205-2

HBOR postupao sukladno zakonskim odredbama i internim aktima, pa su obje prijave odbijene kao neutemeljene. Istovremeno, nije bilo pokrenutih sporova protiv HBOR-a čija je osnova bila tužba zbog korupcije, niti je bilo riješenih sporova u korist ili na štetu HBOR-a po pitanju korupcije⁵³.

Sprječavanje financijskog kriminala

HBOR u svom poslovanju provodi mjere, radnje i postupke u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma sukladno odredbama Pravilnika o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma i Metodologije za provedbu mjera, radnji i postupaka sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma koji su temeljeni na važećem Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma. U 2019. godini nastavljene su aktivnosti jačanja internog sustava sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma (SPNFT) te je HBOR uskladio svoje poslovanje s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma koji je stupio na snagu krajem travnja 2019. godine. U skladu s propisanim zakonskim obvezama, ovlaštene osobe za sprječavanje pranja novca i financiranja terorizma održale su stručno osposobljavanje i edukaciju zaposlenika HBOR-a vezano za primjenu mjera, radnji i postupaka u svrhu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma. Istovremeno, ovlaštena osoba i njezin zamjenik i sami su pohađali stručne skupove i edukacije na temu sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma te su radnicima pružali savjetodavnu i praktičnu pomoć u konkretnim poslovnim situacijama.

---

⁵³ 205-3

Lokalne zajednice

Sponzorstva i donacije

HBOR u okviru svojih aktivnosti usmjerenih na razvoj društvene zajednice daje donacije i sponzorstva pri čemu prednost imaju projekti koji su povezani s misijom HBOR-a i koji pridonose stvaranju novih vrijednosti temeljenih na znanju, kulturnom nasljeđu i prirodnom bogatstvu s ciljem održivog i ravnomjernog razvitka svih krajeva Republike Hrvatske. Cilj dodjele ovakvih sredstava je stvaranje pozitivnog ozračja i promoviranje izvrsnosti u lokalnoj zajednici i društvu u cjelini.

HBOR dodjeljuje donacije i sponzorstva na temelju Pravilnika o postupcima i kriterijima dodjele donacija i sponzorstava, koji je zajedno s kriterijima za dodjelu objavljen na mrežnoj stranici HBOR-a u rubrici društveno odgovorno poslovanje. Pravilnik je usklađen s Uredbom Vlade RH o kriterijima, mjerilima i postupcima financiranja i ugovaranja programa i projekata od interesa za opće dobro koje provode udruge. HBOR objavljuje rezultate provedenih natječajâ za donacije, kao i informacije o primateljima manjih donacija i sponzorstava. Postupak dodjele sponzorstava i donacija kao i javna objava primatelja u skladu je sa Zakonom o pravu na pristup informacijama te preporukama Antikorupcijskog programa Vlade RH za trgovačka društva u većinskom državnom vlasništvu⁵⁴.

Uz javne natječaje za dodjelu donacija koji se raspisuju u pravilu do dva puta godišnje (glavnina godišnjeg iznosa donacija dodjeljuje se projektima odabranima putem javnog natječaja), zainteresirani se mogu javiti HBOR-u tijekom cijele godine s molbom za dodjelu manjih donacija i sponzorstava. HBOR je i za ovu kategoriju objavio kriterije, kao i obrasce za podnošenje zahtjeva te je definirao obveznu popratnu dokumentaciju. Prioritetna područja za dodjelu manjih donacija su: humanitarni projekti/programi i zaštita ljudskih prava. Prioritetna područja za dodjelu sponzorstva su: poticanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva, zaštita okoliša, kulturni događaji i humanitarni projekti/programi i zaštita ljudskih prava. Tekst i uvjeti javnih natječajâ za dodjelu donacija s popisom potrebne dokumentacije i rokovima objavljuju se u medijima te na mrežnoj stranici HBOR-a, Ureda za udruge Vlade RH i Zaklade za razvoj civilnog društva.

---

⁵⁴Antikorupcijski program Vlade RH za trgovačka društva (TD) u većinskom državnom vlasništvu za razdoblje 2010. – 2012.

HBOR-ovi javni natječaji za dodjelu donacija od 2015. do 2019.

Godina	Naziv natječaja	Programska područja djelovanja
2019.	PRUŽIMO ZNANJE, POTAKNIMO INICIJATIVE	Projekti kojima se potiče zapošljivost, samozapošljavanje i utemeljenje društvenog poduzetništva
2018.	STVARAMO JEDNAKE MOGUĆNOSTI	Humanitarni projekti za unapređenje kvalitete života i/ili zdravlja te poticanje socijalne uključenosti na područjima RH s manje mogućnosti
2017.	I JA ŽELIM POSAO	Projekti koji povećavaju zapošljivost teško zapošljivih ranjivih i marginaliziranih skupina u RH
2016.	NOVI POGLEDI – INOATIVNOST I IZVRSNOST U OBRAZOVANJU, KULTURI I UMJETNOSTI	Inovativni projekti u obrazovanju, kulturi i umjetnosti
2015.	HBOR U ZAJEDNICI	Humanitarni projekti, zaštita okoliša, obrazovanje i znanost, kultura, baština i umjetnost

Novosti i pomaci u 2019. godini

Na temelju iskustava u provedbi javnih natječaja do 2018. godine, u siječnju 2019. godine usvojen je aktualni Pravilnik o postupcima i kriterijima dodjele donacija i sponzorstava. Pravilnikom su uvedene odredbe o postupku dodjele sponzorstva, propisani su obvezni obrasci i za manje donacije i sponzorstva, suženi su kriteriji za dodjelu manjih donacija, dodatno su definirani neprihvatljivi podnositelji zahtjeva, te je promijenjena metodologija konačne ocjene projekata u postupku javnih natječaja.

Organizacijski profil

HBOR⁵⁵ potiče sustavan, održiv i ravnomjeran gospodarski i društveni razvitak sukladno općim strateškim ciljevima Republike Hrvatske.

Osnovne djelatnosti HBOR-a su: financiranje obnove i razvitka hrvatskog gospodarstva, financiranje infrastrukture, poticanje izvoza, potpora razvitku malog i srednjeg poduzetništva, poticanje zaštite okoliša i osiguranje izvoza hrvatskih roba i usluga od netržišnih rizika. Prema usvojenoj strategiji poslovanja za razdoblje 2020. – 2024. godine, HBOR će biti fokusiran na poticanje: razvoja tržišta vlasničkog i kvazivlasničkog kapitala u RH, ekonomski i socijalno uravnoteženog i održivog regionalnog, ruralnog i urbanog razvoja RH, internacionalizaciju i globalizaciju hrvatskog gospodarstva, poticanje konkurentnosti uz naglasak na inovacije, digitalnu transformaciju i industriju 4.0 i poticanje klimatski i energetske neutralnog gospodarstva kroz energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije i zaštitu okoliša.

⁵⁵ 102-1

HBOR svoje poslovne aktivnosti primarno fokusira na Republiku Hrvatsku, ali svojim kreditnim linijama daje podršku i hrvatskim izvoznima.⁵⁶ Najveći osigurani izvozni promet ostvaren je prema kupcima u Švicarskoj, Ukrajini, Italiji, Njemačkoj i Francuskoj.⁵⁷

Sjedište HBOR-a je u Zagrebu gdje banka posluje na tri lokacije. HBOR ima i šest područnih ureda:

- Područni ured za Dalmaciju
- Područni ured za Istru
- Područni ured za Liku
- Područni ured za Primorje i Gorski Kotar
- Područni ured za sjeverozapadnu Hrvatsku
- Područni ured za Slavoniju i Baranju⁵⁸

Osnivač i stopostotni vlasnik HBOR-a je Republika Hrvatska. Država jamči za obveze HBOR-a bezuvjetno, neopozivo i na prvi poziv te bez izdavanja posebne jamstvene isprave. Odgovornost Republike Hrvatske kao jamca za obveze HBOR-a je solidarna i neograničena.⁵⁹ Na dan 31. prosinca 2019. u HBOR-u su bila zaposlena 372 zaposlenika.⁶⁰ U 2019. godini nije bilo znatnih promjena u HBOR-u ili dobavljačkom lancu.⁶¹

Vrijednosti

Vrijednosti HBOR-a⁶² su stručnost, proaktivnost, inovativnost, održivost, fleksibilnost i učinkovitost te transparentnost.

Vrijednosti HBOR-a	
Stručnost	U okviru aktivnosti utvrđenih Zakonom o HBOR-u, HBOR će djelovati kao centar kompetentnosti za financijsko strukturiranje i ostvarenje projekata za javni i privatni sektor, omogućujući korisnicima jednostavan pristup financijskim proizvodima, informacijama u vezi s raspoloživim izvorima financiranja i drugim informacijama bitnim za ostvarivanje ciljeva utvrđenih Zakonom o HBOR-u i Strategijom poslovanja 2020. – 2024. Temelj naše stručnosti su znanja i vještine zaposlenika kojima posvećujemo posebnu pozornost. U razvoj svojih zaposlenika svakodnevno ulažemo znatna vlastita sredstva, ali i učinkovito koristimo ostale raspoložive izvore poput sredstava fondova EU te međunarodnih financijskih institucija. Vlastitu stručnost i neprekidnu težnju

⁵⁶ 102-4

⁵⁷ 102-6

⁵⁸ 102-3

⁵⁹ 102-5

⁶⁰ 102-7

⁶¹ 102-10

⁶² 102-16

	izvrsnosti i dalje ćemo poticati znatnim ulaganjima u edukaciju i usavršavanje zaposlenika koji su osnova našeg uspjeha.
Proaktivnost	Proaktivan pristup predstavlja jednu od ključnih vrijednosti koja će za HBOR biti iznimno važna u narednome petogodišnjem razdoblju. Naime, uloga razvojnih banaka i institucija jest pravovremeno prepoznavanje potreba domaćega gospodarskog sustava, što je moguće ostvariti isključivo kroz proaktivan pristup u prikupljanju informacija putem istraživanja tržišta, komunikaciji s ključnim dionicima, razvoju i primjeni novih proizvoda, kao i predstavljanju HBOR-ovih učinaka na gospodarstvo u cjelini. Proaktivnost kao pristup te karakteristika organizacije i zaposlenika prožima se u svim našim aktivnostima i organizacijskim vrijednostima, a posljedično i u strateškim ciljevima HBOR-a.
Inovativnost	Inovacije i podrška inovativnim projektima jedan su od ključnih preduvjeta za stvaranje veće dodane vrijednosti, konkurentnosti, dugoročne održivosti i stabilnosti razvoja domaćeg gospodarstva. S obzirom na dosadašnji niži intenzitet ulaganja domaćeg gospodarstva u istraživanje, razvoj i inovacije, HBOR će u narednome petogodišnjem razdoblju posebnu pozornost posvetiti sustavnoj podršci inovacijama kako bi postale neizostavan dio poslovne kulture zemlje. HBOR će inovacije promicati i razvojem inovativnih financijskih proizvoda koji će poticati suradnju različitih dionika hrvatskoga poslovnog, javnog i znanstvenog okruženja te podržati razvoj domaćega financijskog tržišta. Integracijom inovativnosti u vlastite vrijednosti i organizacijsku kulturu HBOR dodatno naglašava stalna unaprjeđenja, proaktivnost i napredak kao ključne poluge vlastitog poslovanja i poslovnog uspjeha.
Održivost	Ekonomski, ekološki i socijalno održivi razvoj predstavlja jednu od glavnih vrijednosti nacionalnog, regionalnog, ali i globalnog razvoja. Bilo da je riječ o održivom financiranju i orijentaciji prema dugoročnoj dobrobiti cijele zajednice bilo o HBOR-ovoj unutarnjoj/institucionalnoj održivosti, HBOR će težiti pružanju usluga, proizvoda i aktivnosti koji doprinose održivom razvoju društva, ali su istovremeno financijski opravdane za održivo poslovanje HBOR-a. HBOR će u narednome petogodišnjem razdoblju staviti težište na razvoj održivog financiranja na hrvatskom tržištu kao jednog od preduvjeta dugoročne dobrobiti cjelokupne zajednice, kako na nacionalnoj tako i međunarodnoj razini. Sve navedene aktivnosti HBOR će provoditi vodeći računa o financijskoj održivosti poslovanja banke.
Fleksibilnost i učinkovitost	Kako bi ostvario svoje ciljeve na području rasta cjelokupnoga hrvatskog gospodarstva, HBOR će u narednome petogodišnjem razdoblju ulagati veće napore u usklađivanje svoje organizacijske strukture i procesa s dobrim bankarskim praksama i praksama drugih razvojnih banaka, a sve radi učinkovitijeg poslovanja i

	fleksibilnijeg pristupa svojim korisnicima. Važna komponenta u doprinosu uspješnom ostvarenju ciljeva svakako je učinkovitija upotreba tehnologije.
Transparentnost	Kao javna institucija koja pruža potporu poslovnom i društvenom okruženju, jedna od bitnih vrijednosti HBOR-a je transparentnost aktivnosti, kako prema unutarnjem tako i prema vanjskom okruženju. Ovo nastojanje obuhvaća stalno izvještavanje o aktivnostima te jasno i informativno obavještavanje svih unutarnjih i vanjskih dionika. Nadalje, HBOR će nastaviti mjeriti i objavljivati godišnje rezultate u smislu ostvarenih gospodarskih učinaka u prethodnoj godini. HBOR će nastojati povećavati pozitivne utjecaje i smanjiti negativne utjecaje na okruženje te primjereno upravljati rizicima prema ljudima i okolišu koji proizlaze iz HBOR-ovih aktivnosti. Transparentnost poslovanja će i nadalje biti osigurana redovitim revizijama poslovanja, kao i razvojem sustava izvještavanja o utjecajima aktivnosti HBOR-a na ukupan razvoj Republike Hrvatske i društva u cjelini. ⁶³

Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR

U milijunima kuna	2017.	2018.	2019.
Ukupna imovina	28.055,80	27.198,93	26.446,49
Bruto krediti	26.332,99	26.243,12	26.571,11
Ukupni kapital i rezerve	10.268,83	10.054,01	10.267,10
Ukupni prihodi	919,36	791,25	702,69
Ukupni rashodi	(758,58)	(586,92)	(547,64)
Dobit	160,78	204,33	155,05
Kamatni prihodi	866,20	731,71	664,59
Kamatni rashodi	(390,46)	(356,07)	(311,56)
Neto kamatni prihod	475,74	375,64 ⁶⁴	353,03

Napomena: HBOR nije obveznik poreza na dobit

⁶³ 102-16

⁶⁴ 201-1

Tijekom 2019. godine HBOR je kreditiranjem, izdavanjem garancija i osiguranjem izvoza podržao 2413 projekata s ukupnim iznosom većim od 7 milijardi kuna.

2413 PODRŽANIH PROJEKATA

7 MILIJARDI KUNA

Najveći dio odobrenja odnosi se na kreditiranje – u izvještajnoj godini kreditima je podržano 1848 projekata s iznosom većim od 5,77 milijardi kuna.

HBOR pribavlja dugoročna sredstva opće i posebne namjene na financijskim tržištima, najčešće u obliku kredita i dužničkih vrijednosnih papira, s ciljem osiguranja dostatnih financijskih sredstava za poslovanje HBOR-a i financiranje kreditne aktivnosti. Pribavljanje sredstava posebne namjene odvija se putem međunarodnih financijskih institucija, razvojnih banaka i drugih srodnih institucija, dok se sredstva opće namjene pribavljaju na domaćem i međunarodnim financijskim tržištima.

Više od 88 posto ukupnog HBOR-ovog zaduženja realizirano je putem međunarodnih financijskih institucija od kojih najznačajniji udio ima Europska investicijska banka. Na tržištu kapitala, HBOR ima izdanu obveznicu koja čini 7,3 posto ukupnog HBOR-ovog duga. Što se tiče namjena, preko 55 posto ukupnog zaduženja namijenjeno je financiranju malog i srednjeg poduzetništva, dok se s oko 22 posto zaduženja financiraju projekti srednje kapitaliziranih poduzeća.⁶⁵

HBOR ima zaključene sporazume o suradnji s 57 različitih izvozno-kreditnih agencija, izvoznih banaka, razvojnih banaka te s međunarodnim financijskim institucijama iz cijelog svijeta, čime je hrvatskim gospodarstvenicima omogućeno dobivanje informacija i kvalitetnije usluge pri nastupu na inozemnim tržištima i suradnji s inozemnim partnerima.

---

⁶⁵ 102-9

Članstva

HBOR je član ili sudjeluje u radu ili upravljanju više poslovnih udruženja, klubova i komora kao što su Europska udruga javnih banaka (EAPB), Europska udruga dugoročnih investitora (ELTI), Mreža europskih financijskih institucija za malo i srednje poduzetništvo (NEFI), Bernska unija, Međubankarsko udruženje Narodne Republike Kine i zemalja srednje i istočne Europe, Udruženje banaka srednje i istočne Europe (BACEE), kao i drugih gospodarskih i trgovinskih udruženja i komora.

HBOR je ujedno i član te surađuje s međunarodnim komorama u Republici Hrvatskoj kao što su Američka trgovačka komora u Hrvatskoj (AmCham), Njemačko-hrvatska industrijska i trgovinska komora (AHK), Nordijska trgovačka komora u Hrvatskoj i Hrvatsko-austrijska trgovinska komora putem kojih promovira te upoznaje potencijalne korisnike svojih proizvoda i usluga.

Također, HBOR je potpisnik UN Global Compacta i Financijske inicijative UN-ovog Programa zaštite okoliša (UNEP FI) te član Međunarodnog kluba za financiranje razvoja (IDFC).⁶⁶ Glavne aktivnosti IDFC-a usmjerene su na ciljeve održivog razvoja i to ponajviše razvoja u području (zelene) infrastrukture, brigu o klimatskim promjenama, obnovljivim izvorima energije i energetske učinkovitosti te društvenom razvoju i socijalnom uključivanju putem programa smanjivanja siromaštva, brizi o jednakosti spolova i dr. Uloga HBOR-a i drugih članova ove organizacije je razvoj suradnje s vladama, privatnim sektorom i civilnim društvom u smislu premošćivanja financiranja, razvoja regulative i politike, izgradnje tehničkih kapaciteta i jačanja institucija, a sve radi usmjeravanja investicija u nove ekonomske i društvene sektore te u sektor zaštite okoliša.

Članstvo u ovim organizacijama i dostupne komunikacijske mehanizme HBOR koristi u svrhu razvoja poslovanja te razvoja svojih proizvoda i usluga, razmjene informacija, kao i ugradnje najboljih praksi u svoje poslovne procese. Aktivnosti se provode sudjelovanjem na sastancima, nominiranjem predstavnika u ekspertnim skupinama, sudjelovanjem u raspravama, dijeljenjem dobrih praksi, davanjem doprinosa u različitim studijama i operativnim vodičima.

Tijekom 2019. godine HBOR je posebno aktivno sudjelovao u radu EAPB-a. Predsjednica Uprave HBOR-a članica je Upravnog vijeća EAPB-a, a predstavnici menadžmenta i zaposlenika sudjelovali su u radu odbora, te radnih i informacijskih skupina. Dodatno, HBOR se uključio u rad novoosnovane EAPB-ove Radne skupine za održivo financiranje (*Sustainable Finance Working Group*) koja je osnovana s ciljem promocije teme održivosti među javnim bankama, facilitiranja zajedničkih aktivnosti po pitanju održivog financiranja i razmjene dobrih praksi.

Osim toga, HBOR je u 2019. godini bio i aktivan član Bernske unije - najvećeg svjetskog udruženja izvozno-kreditnih osiguratelja koje broji 83 članice iz 73 zemlje svijeta. U radu ovog

---

⁶⁶ 102-12

udruženja HBOR sudjeluje kroz upravljačka tijela, te aktivnosti stjecanja novih znanja i razmjene iskustava u području izvozno kreditnog osiguranja.

HBOR je član Povjerenstva za razvojnu i humanitarnu pomoć koje vodi Ministarstvo vanjskih i europskih poslova kojem je službeni globalni okvir Program za održivi razvoj 2030. sa 17 ciljeva održivog razvoja, Plan za djelovanje iz Adis Abebe o financiranju razvoja, Pariški sporazum o klimatskim promjenama, Svjetski humanitarni sastanak na vrhu, Agenda za humanost i Okvir za smanjenje rizika od katastrofa iz Sendaia.⁶⁷

Tijekom 2019. godine HBOR je u suradnji s Ministarstvom financija sudjelovao u pripremama za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem EU u 2020. godini. Istovremeno, aktivno je sudjelovao u radu Radne skupine za izvozne kredite Vijeća EU (*Export Credits Group*), sastancima OECD-a i Međunarodne radne skupine za izvozne kredite (IWG) gdje je dao doprinos u raspravama o aktualnim temama vezano za provedbu OECD-ovih preporuka u području zaštite okoliša, zaštite ljudskih prava, borbe protiv korupcije i prakse održivog financiranja.

Zainteresirane strane

Zainteresirane strane u odnosu na HBOR su osobe koje utječu na HBOR ili su pod utjecajem odluka i aktivnosti HBOR-a. Zainteresirane strane HBOR-a su: država i tijela javne vlasti, korisnici, inozemne i domaće financijske institucije, regulatorna tijela, rejting agencije, zaposlenici, lokalna zajednica, nevladine organizacije, dobavljači/investitori i mediji.⁶⁸ HBOR prati stavove zainteresiranih strana i ocjenjuje njihovu utemeljenost te poduzima potrebne korake u postupnom unapređivanju odnosa i izgradnji transparentnosti.⁶⁹ HBOR aktivno i otvoreno komunicira sa zainteresiranim stranama, s posebnim naglaskom na unapređenje kvalitete komunikacije s korisnicima.⁷⁰

Praksa izvještavanja

HBOR izdaje godišnje izvješće o društvenoj odgovornosti (nefinancijsko izvješće)⁷¹, za razdoblje od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2019.⁷² Datum objave zadnjeg izvještaja za razdoblje od 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2018. bio je 28. lipnja 2019.⁷³

U odnosu na prethodno izvještajno razdoblje dogodile su se značajne promjene. Osim načela UN Global Compacta kojima se standardno koristi u pripremi izvještaja, u izradi ovog izvještaja HBOR se nastavlja rukovoditi GRI Standardom - standardom Globalne inicijative za izvještavanje⁷⁴, kao i ciljevima održivog razvoja u identifikaciji onih kojima direktno i

---

⁶⁷ 102-13

⁶⁸ 102-40

⁶⁹ 102-42

⁷⁰ 102-43

⁷¹ 102-52

⁷² 102-50

⁷³ 102-51

⁷⁴ 102-48

indirektno doprinosi. Također, HBOR je unapredio proces identifikacije materijalnih pitanja, pri čemu se rukovodio međunarodnim standardima i sporazumima, EU politikama i propisima, novom Strategijom poslovanja HBOR-a i drugim internim dokumentima, kao i ocjenama i procjenama zainteresiranih strana vezano za relativnu važnost materijalnih pitanja, ciljeva održivog razvoja i pristup upravljanju.⁷⁵ Materijalna pitanja održavaju nefinancijske utjecaje HBOR-a koji se odnose na sjedište u Zagrebu na tri lokacije i šest područnih ureda u Hrvatskoj ako u izvješću nije drukčije naznačeno.⁷⁶ Ovim izvještajem nisu obuhvaćeni materijalni utjecaji Grupe HBOR.

Grupa HBOR priprema:

- odvojene financijske izvještaje matice – HBOR
- konsolidirane financijske izvještaje koji uključuju HBOR i društva pod njegovom kontrolom – ovisna društva.⁷⁷

Financijski izvještaji sastavljaju se i pripremaju s ciljem pružanja informacija o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja HBOR-a i Grupe HBOR kako bi njihovi korisnici mogli donositi odgovarajuće ekonomske odluke te pružanja financijskih podataka o provedbi aktivnosti Grupe HBOR.

Kontakt: dop@hbor.hr⁷⁸

---

⁷⁵ 102-49

⁷⁶ 102-46

⁷⁷ 102-45

⁷⁸ 102-53

GRI tablica sadržaja

GRI POKAZATELJ ⁷⁹	INFORMACIJA	POGLAVLJE	UN GLOBAL COMPACT
PROFIL ORGANIZACIJE			
102-1	Ime organizacije	Organizacijski profil	✓
102-2	Aktivnosti, robne marke, proizvodi i usluge	Zadovoljstvo korisnika	✓
102-3	Sjedište organizacije	Organizacijski profil	
102-4	Lokacija poslovnih aktivnosti	Organizacijski profil	
102-5	Struktura vlasničkih odnosa	Organizacijski profil	✓
102-6	Tržišta	Organizacijski profil	✓
102-7	Veličina organizacije	Organizacijski profil	✓
102-8	Zaposlenici i ostali radnici	Ravnopravnost spolova	✓
102-9	Dobavljački lanac	Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR	✓
102-10	Značajne promjene u organizaciji i dobavljačkom lancu	Organizacijski profil	✓
102-11	Primjena načela opreznosti	Transparentnost	✓
102-12	Vanjske inicijative	Članstva	✓
102-13	Članstvo u udruženjima	Članstva	
STRATEGIJA			
102-14	Izjava najviše rangirane osobe u organizaciji	Izjava Uprave	
102-15	Ključni utjecaji, rizici i mogućnosti	Izjava Uprave, Održivo i odgovorno financiranje u fokusu EU-a, Naše okruženje, Novi okvir za procjenu materijalnih utjecaja HBOR-a, Transparentnost, Financiranje – podrška zaštiti klime i okoliša, Organizacijski profil - Vrijednosti	✓
ETIKA I INTEGRITET			
102-16	Vrijednosti, standardi i načela ponašanja	Vrijednosti, Korporativno upravljanje	✓
102-17	Mehanizmi traženja savjeta i izražavanja zabrinutosti vezanih uz etičnost	Korporativno upravljanje	✓
UPRAVLJANJE			
102-18	Upravljačka struktura	Upravljačka tijela	✓

⁷⁹ 102-55

UKLJUČIVANJE DIONIKA

102-40	Lista dionika	Zainteresirane strane	✓
102-41	Dogovori kolektivnog pregovaranja	Beneficije	✓
102-42	Prepoznavanje i odabir dionika	Zainteresirane strane	
102-43	Pristup uključivanju dionika	Zainteresirane strane, Materijalni utjecaji i pristup upravljanju	✓
102-44	Ključne teme i zabrinutosti	Materijalni utjecaji i pristup upravljanju, Matrica materijalnih utjecaja HBOR-a	✓

PRAKSA IZVJEŠTAVANJA

102-45	Entiteti uključeni u konsolidirane financijske izvještaje	Praksa izvještavanja	
102-46	Određivanje sadržaja izvještaja i granica tema	Praksa izvještavanja	
102-47	Lista materijalnih pitanja	Materijalni utjecaji i pristup upravljanju, Matrica materijalnih utjecaja HBOR-a	
102-48	Promjene u odnosu prethodno objavljene informacije	Praksa izvještavanja	
102-49	Promjene u izvještavanju	Praksa izvještavanja	
102-50	Izveštajno razdoblje	Praksa izvještavanja	
102-51	Datum zadnjeg izvještaja	Praksa izvještavanja	
102-52	Izveštajni ciklus	Praksa izvještavanja	
102-53	Osoba za kontakt	Praksa izvještavanja	
102-54	Izjava o izvještavanju u skladu s GRI Standardom	Praksa izvještavanja	
102-55	GRI tablica sadržaja	Praksa izvještavanja	

EKONOMSKI UČINAK

201-1	Izravno stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost	Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR	
201-2	Financijske posljedice i drugi rizici i prilike vezane uz klimatske promjene	Financiranje – podrška zaštiti klime i okoliša	
201-3	Obveze organizacije koje se odnose na definirani mirovinski plan	Beneficije	✓
201-4	Značajna financijska pomoć primljena od vlade	Pregled najvažnijih financijskih informacija za HBOR	

NEIZRAVNI EKONOMSKI UTJECAJI

203-1	Ulaganja u infrastrukturu i prateće usluge	Financiranje i podrška poduzetništvu i razvoju	
-------	--	--	--

203-2	Značajan neizravan ekonomski utjecaj	Financiranje i podrška poduzetništvu i razvoju	
BORBA PROTIV KORUPCIJE			
205-1	Postotak i ukupan broj poslovnih jedinica podvrgnutih analizi korupcijskog rizika	Korporativno upravljanje, Antikorupcija	✓
205-2	Komunikacija i obuka o antikorupcijskim politikama i procedurama	Korporativno upravljanje, Antikorupcija	✓
205-3	Potvrđeni incidenti korupcije i poduzete mjere	Korporativno upravljanje, Antikorupcija	✓
ENERGIJA			
302-1	Potrošnja energije unutar organizacije	Energija	✓
302-4	Smanjenje potrošnje energije	Energija	✓
OTPAD			
306-2	Ukupna težina otpada prema vrsti i metodi zbrinjavanja	Otpad	✓
ZAPOSLENJE			
401-1	Nova zaposlenja i fluktuacija zaposlenika	Dijalog sa zaposlenicima	✓
401-2	Beneficije osigurane zaposlenicima koji rade puno radno vrijeme, a koje nisu osigurane zaposlenicima zaposlenima privremeno ili na djelomično radno vrijeme	Beneficije	✓
401-3	Roditeljski dopust	Ravnopravnost spolova	
ODNOSI ZAPOSLENIKA I UPRAVE			
402-1	Najmanje razdoblje obavijesti o promjenama u poslovanju	Komunikacija sa zaposlenicima	✓
ZDRAVLJE I SIGURNOST NA RADU			
403-1	Postotak ukupne radne snage obuhvaćen formalnim zajedničkim odborima za zdravstvena i sigurnosna pitanja	Zdravlje i sigurnost	✓
403-2	Vrste i stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka te broj smrtnih slučajeva povezanih s nesrećama na radu	Zdravlje i sigurnost	✓
403-3	Radnici s visokom učestalošću ili visokim rizikom od bolesti	Zdravlje i sigurnost	✓

	povezanih s njihovim zanimanjem		
403-4	Sudjelovanje radnika, konzultacije i komunikacija o zdravlju i sigurnosti	Zdravlje i sigurnost	✓
OBUKA I OBRAZOVANJE			
404-1	Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku prema kategoriji zaposlenika	Razvoj zaposlenika	✓
404-2	Programi za stjecanje vještina i cjeloživotno učenje koji podupiru stalnu mogućnost zapošljavanja zaposlenika te im pomažu u uspješnom okončanju radnog vijeka	Razvoj zaposlenika	✓
404-3	Postotak zaposlenika koji dobivaju redovitu ocjenu radnog učinka i individualnog razvoja	Razvoj zaposlenika	✓
RAZNOLIKOST I JEDNAKE MOGUĆNOSTI			
405-1	Raznolikost u upravljačkim tijelima	Ravnopravnost spolova	✓
NEDISKRIMINACIJA			
406-1	Ukupan broj slučajeva diskriminacije i poduzetih korektivnih mjera	Komunikacija sa zaposlenicima	✓
MARKETING I OZNAČAVANJE			
417-1	Označavanje proizvoda i usluga i zahtjevi za informacije o proizvodima i uslugama	Transparentnost Zadovoljstvo korisnika Javnost rada	